

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4 W DĘBICY
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

**Zespół Szkół Nr 4
im. Mikołaja Kopernika w Dębicy**

.....
(pieczęć szkoły/placówki)

1. Zarządzenie dyrektora w sprawie wprowadzenia standardów ochrony małoletnich
2. Standardy ochrony małoletnich
3. Wykaz osób odpowiedzialnych za różne aspekty realizowania standardów ochrony małoletnich
4. Wykaz dokumentów związanych z wprowadzeniem standardów ochrony małoletnich

Dębica, dn. 15.02.2024 r.

ZARZĄDZENIE NR 40/2023/24

Dyrektora Zespołu Szkół Nr 4 w Dębicy w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich

Na podstawie art. 22b pkt 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wprowadzam Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy.

§ 2.

1. Ochrona małoletnich w szkole funkcjonuje w oparciu o przyjęte Standardy Ochrony Małoletnich przez dyrektora szkoły, których wykaz stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.
2. Standardy, o których mowa w ust. 1, uwzględniają specyfikę szkoły (charakter, rodzaj) oraz sytuację dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
3. Ochrona małoletnich w szkole stanowi ogół działań dyrektora, jego zastępcy, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych, podejmowanych dla zapewnienia ochrony małoletnich w sposób zgodny i spójny z wprowadzonymi Standardami Ochrony Małoletnich.

§ 3.

Celem wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w szkole jest zapewnienie:

- 1) zgodności działalności wszystkich podmiotów szkoły ze standardami ochrony małoletnich;
- 2) przestrzegania i promowania zasad bezpiecznych relacji na linii pracownik – małoletni, małoletni – małoletni;
- 3) stosowania skutecznych mechanizmów kontroli standardów ochrony małoletnich;
- 4) bieżącego monitorowania i ewaluacji standardów ochrony małoletnich;
- 5) szybkiego reagowania w sytuacji pojawiających się podejrzeń krzywdzenia dziecka.

§ 4.

1. Ochronę małoletnich w szkole realizują następujące działania:

- 1) opracowanie i wdrożenie wewnętrznych standardów i wskaźników ochrony małoletnich;
- 2) opracowanie niezbędnych procedur, regulaminów, polityk i innych mechanizmów stosowania standardów ochrony małoletnich;
- 3) upowszechnienie standardów ochrony małoletnich wśród pracowników, rodziców, samych małoletnich;
- 4) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za różne aspekty realizowania Standardów Ochrony Małoletnich, których wykaz stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 5) prowadzenie instruktażu i szkoleń z zakresu dokumentacji regulującej stosowanie Standardów Ochrony Małoletnich;
- 6) monitorowanie i ocena funkcjonowania Standardów Ochrony Małoletnich.

2. Zasady i sposoby realizacji Standardów Ochrony Małoletnich regulują w szkole obowiązujące polityki, regulaminy, instrukcje, procedury stosowania i zarządzenia dyrektora. Wykaz dokumentów związanych ze Standardami Ochrony Małoletnich stanowi załącznik nr 3a,3b,3c do zarządzenia.

§ 5.

1. Zadania związane ze stosowaniem Standardów Ochrony Małoletnich realizują wszyscy nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni zatrudnieni w szkole, również inne osoby, które nie są pracownikami, a wykonują czynności z małoletnimi (jak wolontariusz, praktykant).
2. Za wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich odpowiedzialny jest dyrektor szkoły.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15.02.2024 roku.

.....
(dyrektor szkoły)

Załączniki do zarządzenia:

1. Załącznik nr 1 – Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy.
2. Załącznik nr 2 – Wykaz osób odpowiedzialnych za różne aspekty realizowania Standardów Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy.
3. Załącznik nr 3a,3b,3c – Wykaz dokumentów związanych z wprowadzeniem Standardów Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy

Podstawy prawne:

1. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)*
 2. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)*
 3. *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)*
 4. *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)*
 5. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)*
 6. *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)*
 7. *Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120 poz. 526)*
 8. *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 1169)*
-

Obowiązują od dnia 15.02.2024 r.

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. Informacje ogólne	6
WPROWADZENIE.....	6
SŁOWNICZEK POJĘĆ	7
Rozdział 2. STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy	9
Standard I	9
Standard II	9
Standard III.....	10
Standard IV.....	11
Standard V	11
Standard VI.....	12
Standard VII	13
Standard VIII.....	13
Rozdział 3. Zasady ochrony uczniów przed krzywdzeniem obowiązujące w Zespole Szkół Nr 4 w Dębicy.....	14
1. Zasady zatrudniania pracowników w Zespole Szkół Nr 4 w Dębicy oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi	14
2. Zasady bezpiecznych relacji uczniów i personelu Zespołu Szkół Nr 4 w Dębicy ...	16
2.1. Zasady ogólne:.....	16
2.2. Zasady relacji personelu z uczniem.....	16
2.3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi	19
2.4. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole	20
3. Zasady korzystania z urządzeń z dostępem do Internetu oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci	21
4. Zasady ochrony wizerunku małoletnich/uczniów	25
5. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich	25
Rozdział 4. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego	27
1. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej	27
Rodzaje przemocy domowej:	27
Procedury postępowania w przypadku przemocy domowej	28
Procedury „Niebieskie Karty”	30
Zalecenia do prowadzenia rozmowy z ofiarą przemocy domowej.	32
Zadania pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego w formie przemocy domowej	33
3. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia internetowego .	
3.1. Procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”.....	36
3.2. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych.....	39

3.3. Procedury postępowania w przypadku naruszenia prywatności dotyczących nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystywania danych osobowych lub wizerunku małoletniego.	42
3.4. Procedury postępowania w przypadku nawiązywania przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, pedofilia.	44
3.5. Procedury postępowania w przypadku powzięcia informacji o sekstingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia dochodu przez małoletnich.	46
3.6. Procedury postępowania w przypadku łamania prawa autorskiego.....	48
3.7. Zasady i procedury postępowania w przypadku stwierdzenia bezkrytycznej wiary w treści zamieszczane w Internecie, nieumiejętności odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych, skutków szkodliwości reklam.	50
Rozdział 5. Organizacja procesu ochrony małoletnich Zespole Szkół Nr 4 w Dębicy i wdrażania „Standardów Ochrony Małoletnich”	51
1. Podział obowiązków i przydział zadań w zakresie wdrażania „Standardów Ochrony Małoletnich”.....	51
2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności.	53
3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.	54
4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.....	56
5. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia.	56
6. Udostępnianie „Standardów Ochrony Małoletnich”	59
7. Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów.....	59
Załączniki	61
Wzór Notatki służbowej i Karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego	62-63
Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletniego oraz przetwarzanych danych osobowych	64
Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej wobec małoletniego	65
„NIEBIESKA KARTA – A”	68
„NIEBIESKA KARTA – B”	74

ROZDZIAŁ 1.

INFORMACJE OGÓLNE

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. poz. 1606) jasno określiła warunki skutecznej ochrony uczniów przed przemocą. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich. „**Standardy Ochrony Małoletnich**” stanowią formę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów Ochrony Małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- ✓ w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
- ✓ wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy w szkole lub przemocy domowej,
- ✓ podejmowane w szkole postępowania nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka, praw ucznia określonych w statucie szkoły oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- ✓ małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami oraz do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach trudnych. Uczniowie mają świadomość skuteczności podejmowanych w szkole działań prewencyjnych,
- ✓ rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy oraz potrafią je uczyć zasad bezpieczeństwa.

Ponadto przyjęto, że:

- ✓ prowadzone w szkole postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
- ✓ działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Zgodnie z powyższym niniejszy dokument określa zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie przyjaznego środowiska w szkole.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ilekroć w dokumencie „Standardy Ochrony Małoletnich” jest mowa o:

1. **małoletnim (dziecku, uczniu, wychowanku)** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
2. **personelu** – należy przez to rozumieć każdego pracownika Zespołu Szkół Nr 4 w Dębicy bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
3. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Zespołu Szkół Nr 4 w Dębicy;
4. **rodzicu** – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
5. **opiekunie prawnym małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
6. **„osobie najbliższej dziecku/wychowankowi”** – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
7. **przemocy fizycznej** – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
8. **przemocy seksualnej** – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
9. **przemocy psychicznej** – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;

10. **zaniechanie** – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
11. **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
12. **osobie stosującej przemoc domową** – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
13. **świadku przemocy domowej** – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

ROZDZIAŁ 2.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W ZESPOLE SZKÓŁ NR 4 IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W DĘBICY

STANDARD I

Uczniowie, rodzice i pracownicy Zespołu Szkół Nr 4 w Dębicy znają „Standardy Ochrony Małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” został opracowany, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. poz. 1606).
2. Cały personel, rodzice/opiekunowie prawni oraz uczniowie zostali zapoznani z opracowanymi Standardami.
3. Dokument został wprowadzony do stosowania w szkole. Jego treść można znaleźć na stronie internetowej szkoły: www.zsnr4.edu.pl oraz w wersji papierowej w bibliotece szkolnej **oraz w miejscu ogólnie dostępnym dla uczniów**.
4. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej najistotniejsze dla nich informacje.
5. Treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców na zebraniach z rodzicami, konsultacjach indywidualnych, a także w trakcie organizowanych przez szkołę prelekcji.
6. Istotne dla małoletnich informacje zawarte w Standardach omawiane są w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacjach indywidualnych, na godzinach „dostępności”, w trakcie prelekcji organizowanych przez pedagogów oraz realizowanych programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym.

STANDARD II

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym, a w przypadku stanowisk pedagogicznych dodatkowo w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych.
2. W przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel/dyrektor weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub

- odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych poprzez oświadczenia o niekaralności.
3. Dyrektor szkoły określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy Ochrony Małoletnich”.
 4. Pracownicy szkoły są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nich za nieprzestrzeganie zasad zawartych w dokumencie.
 5. W szkole prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony uczniów przed krzywdzeniem. Dotyczy ona szczególnie:
 - ✓ rozpoznawania symptomów krzywdzenia uczniów,
 - ✓ procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia,
 - ✓ dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich,
 - ✓ odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece małoletnich,
 - ✓ znajomości praw dziecka, praw człowieka i praw ucznia oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
 - ✓ bezpieczeństwa relacji personelu z uczniami - uwzględniającą wiedzę o pożądanym i niedozwolonym zachowaniach,
 - ✓ procedury „Niebieskie Karty”.
 6. W szkole prowadzona jest systematyczna diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących poczucie bezpieczeństwa uczniów, a w szczególności w obszarach:
 - ✓ relacji między nauczycielami i uczniami,
 - ✓ relacji między uczniami,
 - ✓ poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych,
 - ✓ środowiska kształcenia (bezpieczeństwo emocjonalne na lekcjach, poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu zasad i regulaminów szkolnych, podmiotowe traktowanie uczniów).

STANDARD III

Szkoła oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole umieszczane są materiały na tablicy informacyjnej, w gabinecie pedagogów szkolnych oraz w bibliotece szkolnej dla rodziców, gdzie można znaleźć informacje na temat: wychowania bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń w Internecie, a także dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach.
2. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w szkole „Standardów Ochrony Małoletnich” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
3. Szkoła uzyskuje od rodziców/opiekunów prawnych swoich uczniów informacje zwrotne na temat realizacji „Standardów Ochrony Małoletnich”.
4. Szkoła umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym dzieci, poprzez organizację prelekcji oraz konsultacji indywidualnych, poszerzanie wiedzy i umiejętności

związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami (również w Internecie) oraz z zakresu wychowania bez przemocy.

STANDARD IV

Szkoła zapewnia uczniom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Szkoła oferuje uczniom edukację w zakresie praw dziecka, człowieka oraz ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, w każdej klasie odbywają się:
 - ✓ zajęcia na temat praw dziecka/praw człowieka/praw i obowiązków ucznia,
 - ✓ zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem,
 - ✓ zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej,
 - ✓ zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie.
2. W każdej klasie uczniowie zostali poinformowani o tym, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W szkole dostępne są dla uczniów materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (broszury, ulotki, książki).
4. W szkole wyeksponowane są informacje dla uczniów na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

STANDARD V

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Precyzyjnie określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.
 - a) przemocy psychicznej,
 - b) przemocy fizycznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) zagrożenie internetowe w tym cyberprzemoc.
2. Precyzyjnie określono również procedurę „Niebieskie Karty”.

3. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności. Nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym.
4. W szkole ustalone są zasady wsparcia ucznia po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
5. W szkole wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.
6. W szkole wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia.
7. Informacja o osobach przyjmujących zgłoszenia jest zamieszczona na stronie internetowej szkoły oraz na tablicy ogłoszeń w budynku szkolnym.
8. Osoby uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującą w szkole (RODO).

STANDARD VI

W szkole wmacniane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje międzyludzkie: między małoletnimi a personelem oraz między samymi uczniami (ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych).
2. W szkole opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalanymi w innej formie.
3. W szkole opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej,
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) zagrożenia internetowego, w tym cyberprzemocy.
4. W szkole wdrożono procedurę „Niebieskie Karty”.
5. Pracownicy szkoły realizują plan wsparcia ucznia po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

STANDARD VII

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z krzywdzeniem małoletnich.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem uczniów składają oświadczenie o zachowaniu poufności. Zobowiązane są do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych w toku sprawy danych osobowych.
3. W procedurze „Niebieskie Karty” stosowane są wzory Kart „A” i „B” oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej.
4. Obieg dokumentów w sprawach związanych z krzywdzeniem małoletnich określa Instrukcja Kancelaryjna. Zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów/zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletniego są zgodne z Instrukcją Archiwizacyjną.
5. Dokonuje się szacowania ryzyka naruszeń bezpieczeństwa danych osobowych oraz zasadności przyjętych technicznych i organizacyjnych środków ochrony.
6. Dla czynności przetwarzania danych osobowych szczególnej kategorii przetwarzania opracowano karty Rejestrów czynności przetwarzania.

STANDARD VIII

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Przyjęte zasady i procedury ochrony uczniów są weryfikowane przynajmniej raz na dwa lata.
2. W ramach kontroli praktyk ochrony małoletnich szkoła pozyskuje opinie uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych.
3. Do weryfikacji szkolnej dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli „Standardów Ochrony Małoletnich” przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne.
4. Dyrektor szkoły określa zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli.

ROZDZIAŁ 3.

ZASADY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCE W ZESPOLE SZKÓŁ NR 4 W DĘBICY

1. ZASADY ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW W ZESPOLE SZKÓŁ NR 4

W DĘBICY ORAZ DOPUSZCZANIA INNYCH OSÓB DO OPIEKI NAD MAŁOLETNIMI

1. Dyrektor szkoły przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
 - ✓ w przypadku każdego pracownika, wolontariusza, praktykanta z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
 - ✓ w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym praktykantów i wolontariuszy dopuszczonych do pracy z uczniami zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli;
 - ✓ w przypadku zatrudnienia każdej osoby w szkole i dopuszczeniem wolontariuszy lub praktykantów do kontaktu z uczniami i opieki, z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
2. Nie jest wymagane przedstawienie zaświadczeń w przypadku, gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy.
3. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych składają przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne potwierdzenie spełniania warunku:
 - ✓ posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych;
 - ✓ że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne.
4. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z uczniami osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z uczniami informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
5. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego jest osoba, o której mowa w pkt 4, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub

wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.

6. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 4–5, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 4, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz, że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
7. Oświadczenia, o których mowa w pkt 6, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: *„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”*. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
8. Informacje, o których mowa w pkt 3 – 7, pracodawca utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
9. Zatrudniani pracownicy, praktykanci i wolontariusze przed rozpoczęciem pracy lub dopuszczeniem do kontaktu z uczniami są zobowiązani do zapoznania się z:
 - ✓ Statutem szkoły,
 - ✓ Regulaminem pracy,
 - ✓ Standardami Ochrony Małoletnich obowiązujących w szkole
 - ✓ Regulaminami i instrukcjami bhp i ppoż,
 - ✓ Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
10. Potwierdzenie zapoznania się z ww dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub praktyki zawodowej, dokumentacji wycieczki.

2. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI UCZNIÓW I PERSONELU

ZESPOŁU SZKÓŁ NR 4 W DĘBICY

2.1. Zasady ogólne:

Pracownicy dbają o bezpieczeństwo uczniów podczas pobytu w szkole, podejmują działania wychowawcze kształtujące prawidłowe postawy oraz niwelujące zachowania społecznie niepożądane (agresywne, krzywdzące innych oraz naruszające dobro jednostki). Wspierają w pokonywaniu trudności uwzględniając ich umiejętności rozwojowe oraz możliwości wynikające z niepełnosprawności/specjalnych potrzeb edukacyjnych. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

2.2. Zasady relacji personelu z uczniem

Komunikacja budująca dobre relacje z uczniem

Personel:

1. W komunikacji z uczniami zachowuje spokój, cierpliwość okazując szacunek oraz zrozumienie dla trudności i problemów uczniów. Nie zawstydzają, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża ucznia.
2. Kieruje się zasadami pozytywnej komunikacji i konstruktywnej krytyki.
3. W komunikacji z uczniem personel nie ośmiesza go np. stosując śmieszne zdrobnienia lub przezwiska. Stanowczo reaguje, gdy robi to ktoś inny.
4. Nie reaguje sarkazmem na zachowanie ucznia, jego postępy w nauce, nie żartuje z ucznia w sposób, który obniża jego poczucie własnej wartości.
5. Reaguje na każde niewłaściwe (obraźliwe lub dyskryminujące) zachowanie oraz wszelkie formy zastraszania lub nietolerancji.
6. Nie podnosi głosu na ucznia w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych.
7. Daje uczniowi prawo do mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania. Słucha uważnie uczniów, udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku.
8. Tworzy relacje oparte na wzajemnym zaufaniu, a nie budowaniu hierarchii zależności oraz wrogości.

Komunikacja z uczniami służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny

Personel:

1. W rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
 - ✓ nie ocenia,
 - ✓ nie uogólnia, nie interpretuje,
 - ✓ nie moralizuje,
 - ✓ stosuje komunikaty „JA”,
 - ✓ wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
 - ✓ skupia swoją uwagę na rozmówcy; upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
 - ✓ okazuje szacunek i cierpliwość,
 - ✓ mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,

- ✓ udziela konkretnych informacji zwrotnych.
2. W komunikacji z uczniem podczas rozwiązywania konfliktów wystrzega się:
 - ✓ tzw. stoperów komunikacyjnych (osądzania, krytykowania, wyzywania, rozkazywania, grożenia, odwracania uwagi),
 - ✓ błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby),
 - ✓ niewłaściwego zrozumienia intencji partnera rozmowy,
 - ✓ niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
 3. W procesie rozwiązywania konfliktu dba o poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego ucznia, chroniąc go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u ucznia poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
 4. W sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje.
 5. Szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną uczniów:
 - ✓ rozwiązuje pojawiające się problemy bezpośrednio po naruszeniu zasad przez uczniów,
 - ✓ nie podnosi nadmiernie głosu i nie krzyczy, zwraca uwagę tym uczniom, którzy łamią ustalony porządek,
 - ✓ wykazuje empatię wobec uczniów,
 - ✓ ustala (przypomina) obowiązujące zasady.
 6. Metody dyscyplinowania uczniów dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej uczniów.
 7. Karanie uczniów stosuje rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla nich. Przekazuje uczniowi komunikat utrzymany w spokojnym tonie, nie stygmatyzuje ucznia, ocenia jego zachowanie, a nie samego ucznia.
 8. Upominając słownie, perswazyjnie, stara się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie.
 9. Karząc ucznia za naganne/niewłaściwe zachowania, personel równocześnie dostrzega i nagradza pozytywne zachowania ucznia.

Zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Kontakty personelu z uczniami nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad.
2. Wszyscy uczniowie są sprawiedliwie traktowani - pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
3. Personel nie wykorzystuje wobec ucznia relacji władzy lub przewagi.
4. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec ucznia, np. takiej jak:
 - ✓ zabieranie rzeczy,
 - ✓ niszczenie rzeczy,
 - ✓ bicie,
 - ✓ popychanie,
 - ✓ szturchanie,

- ✓ ograniczenie swobody ruchu,
 - ✓ szczypanie, itp.
5. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec ucznia, np. takiej jak:
 - ✓ izolowanie, pomijanie, wyszydzanie uczniów, ośmieszanie, wyzywanie, grożenie, obniżanie statusu ucznia w grupie,
 - ✓ stygmatyzowanie uczniów z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - ✓ nadmierne, wygórowane wymagania, zbyt surowe oceny, zastraszanie uczniów, obrażanie ich godności, stosowanie kar niewspółmiernych do win,
 - ✓ agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych,
 - ✓ umieszczanie obraźliwych, ośmieszających uczniów rysunków, zdjęć oraz filmów,
 - ✓ rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów,
 - ✓ cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań uczniów i upublicznianie ich.
 6. Personel nie stosuje naruszających godność ucznia wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
 - ✓ komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym;
 - ✓ dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - ✓ wulgarnych lub niestosownych żartów,
 - ✓ nie pisze do uczniów wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - ✓ nie publikuje bez zgody żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o uczniach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych,
 - ✓ nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby uczniom wyrządzić krzywdę.
 7. Personel nie narusza nietykalności osobistej ucznia. Nie zachowuje się wobec niego w sposób niestosowny (np. nie obmacuje go, nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufaly, dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych).
 8. Personel nie zmusza ucznia do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
 9. Personel nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z uczniami (np. nie angażuje się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki czy brutalne zabawy fizyczne).
 10. Personel zawsze upewnia uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo wobec konkretnego zachowania czy słów innych, mogą o tym śmiało powiedzieć i oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
 11. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec uczniów, którzy doświadczyli zaniedbania lub nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego czy psychicznego. Jeżeli którykolwiek z tych uczniów dążyłby do nawiązania niestosownych fizycznych kontaktów z dorosłymi - personel reaguje stanowczo, jednak z wyczuciem i pomaga uczniowi zrozumieć znaczenie granic osobistych.
 12. Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem uczniów do prywatności (np. nie należy wchodzić do szatni na zajęciach wychowania fizycznego bez

pozwolenia/poinformowania o tym uczniów, nie należy otaczać uczniów osobistą opieką, której oni nie potrzebują).

13. Na życzenie ucznia każda rozmowa indywidualna odbywa się w obecności innej osoby dorosłej lub jego rówieśnika.
14. Personel każdorazowo upewnia się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne, co obejmuje m.in. brak dzielenia pokoju z uczniami.

Zasady nawiązywania kontaktu z uczniami w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

1. Personel kontaktując się z uczniem traktuje go podmiotowo.
2. Kontakt nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Kontakt z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany. Powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
4. Personel nie zaprasza uczniów do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
5. Personel nie nawiązuje kontaktów z uczniami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniami poza godzinami pracy są kanały służbowe.
7. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczniowie i rodzice/opiekunowie uczniów są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców/opiekunów.

2.3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
3. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej.
4. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność.
5. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do wyrażania swojego zdania, do własnych poglądów, zachowań i wyglądu (które nie godzą w uczucia i dobro innych).
6. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej (np. życzliwy i wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania

i emocji; wyrażanie sądów i opinii w sposób spokojny, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi).

7. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez: niwelowanie konkurencyjności między sobą, wzajemne zrozumienie i konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów.
8. Uczniowie akceptują i szanują siebie nawzajem. Okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych oraz oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą ze słabości innych, nie krytykują.
9. W kontaktach między sobą uczniowie nie powinni odczuwać zagrożenia czy wrogości, nie powinni także zachowywać się prowokacyjnie.
10. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spostrzeżeń i wyrażania ich w sposób konstruktywny, wolny od agresji i przemocy.
11. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych sytuacjach.
12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią (np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej, zgłasza sytuację do wychowawcy, dyrektora lub pedagoga).
13. Wszyscy uczniowie wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu oraz gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.
14. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

2.4. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
 - ✓ wymuszenia;
 - ✓ napastowanie seksualne;
 - ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - ✓ fizyczne zaczepki;
 - ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;
 - b) agresji i przemocy słownej, np.:
 - ✓ obelgi, wyzwiska;
 - ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
 - ✓ plotki i obraźliwe żarty;
 - ✓ groźby;
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - ✓ poniżanie;
 - ✓ wykluczanie, izolacja;
 - ✓ manipulowanie, szantażowanie;
 - ✓ wulgarne gesty;

- ✓ śledzenie, szpiegowanie;
 - ✓ obraźliwe, wulgarne, zastraszające SMSy, wiadomości na portalach społecznościowych;
 - ✓ groźby za pośrednictwem portali społecznościowych;
 - ✓ niszczenie czy zabieranie rzeczy należących do ofiary;
 - ✓ straszenie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
 3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.
 4. Wagarowanie.
 5. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu lub życiu.
 6. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, itp.
 7. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
 8. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających.
 9. Używanie środków psychoaktywnych (papierosów, alkoholu lub narkotyków) na terenie szkoły.
 10. Niestosowne odzywianie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
 11. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
 12. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych (w tym także własności szkolnej).
 13. Przywłaszczanie własności innych (w tym także własności szkolnej).
 14. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
 15. Uprawianie hazardu.
 16. Wysługiwanie się innymi w zamian za korzyści materialne.
 17. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami - udział w bójce.
 18. Podjudzanie innych do bójek.
 19. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 20. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania innych uczniów.
 21. Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
 22. Aroganckie zachowanie wobec innych. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/innych osób w szkole.
 23. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych bez ich zgody. Upublicznianie tych materiałów bez zgody znajdujących się na nich osób.
 24. Stosowanie wobec innych różnych form cyberprzemocy.

3. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ Z DOSTĘPEM DO INTERNETU ORAZ OCHRONY PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI Z SIECI

Obowiązkiem prawnym szkoły jest takie wykorzystanie sieci, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej ucznia oraz nie będzie mu

szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

- ✓ dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
- ✓ działalność innych użytkowników zagrażająca dobru dziecka,
- ✓ oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników szkolnej sieci.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu personelowi w czasie zajęć i poza nimi.
2. Szkoła umożliwia uczniom korzystanie z Internetu jedynie podczas zajęć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa. Na komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
4. Na terenie szkoły dostęp ucznia do komputera podłączonego do sieci Internet możliwy jest jedynie pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych oraz na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się w Centrum Multimedialnym.
5. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
6. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela.
7. Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - ✓ dokonywania wszelkich zmian systemowych i sprzętowych,
 - ✓ usuwania cudzych plików
 - ✓ dekompletowania sprzętu,
 - ✓ dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych

1. Uczeń ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami.
2. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także smartwatch, tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
3. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny za zgodą i na odpowiedzialność rodziców/opiekunów prawnych.
4. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie lub kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
5. Uczniowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły.
6. Wyjątkiem od powyższego zakazu jest korzystanie z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu w celach dydaktycznych za zgodą i poleceniem nauczyciela prowadzącego zajęcia.

7. Uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych.
8. Jeśli uczeń czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości.
9. Na terenie szkoły nagrywanie, filmowanie i fotografowanie za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej, filmowanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest cyfrowe utrwalanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.

1. Każdorazowo decyzję o zabranii telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik wycieczki w porozumieniu z wychowawcami klas oraz za zgodą rodziców i na ich odpowiedzialność.
2. Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne uczeń ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia.
3. Podczas wyjść zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) uczeń jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go w torbie/plecaku.
4. Uczeń posiadający na wycieczce telefon komórkowy i/lub inne urządzenie elektroniczne musi zastosować się do ogólnego zakazu korzystania z tych urządzeń (np. w teatrze, kinie lub muzeum).

Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.

1. W przypadku naruszenia przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły, wychowawca klasy lub nauczyciel prowadzący zajęcia odnotowuje zaistniałą sytuację w e-dzienniku jako uwagę negatywną, która ma wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania Zachowania.
2. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się, wychowawca informuje o tym rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wspólnie z nimi oraz pedagogiem szkolnym ustala plan dalszego postępowania.

Zasady ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

1. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające dzieci i młodzież przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - ✓ treści niedozwolone, nielegalne i stanowiące zagrożenie dla zdrowia i życia (pornografia, obrazy przemocy, treści nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków);

- ✓ treści popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem;
 - ✓ treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
 - ✓ różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci i młodzież przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
- ✓ monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych;
 - ✓ edukacja medialna – dostarczanie dzieciom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną, zapoznanie z zasadami Netykiety;
 - ✓ prowadzenie systematycznych działań wychowawczych mających na celu zmniejszenie ryzyka cyberprzemocy poprzez integrowanie zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, wprowadzanie i respektowanie norm grupowych;
 - ✓ prowadzenie wielu działań profilaktycznych poszerzających wiedzę na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia.
 - ✓ edukacja z zakresu bezpiecznego korzystania z sieci i przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych,
 - ✓ włączenie rodziców/opiekunów prawnych uczniów w działania szkoły na rzecz zapobiegania cyberprzemocy – prelekcje na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci, udostępnianie materiałów i publikacji, w tym polecanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej,
 - ✓ instalowanie aplikacji filtrujących na każdym komputerze, z których korzystają pracownicy i uczniowie oraz aplikacji filtrujących blokujących dostęp do podejrzanych lokalizacji. Na komputerach używanych przez uczniów zainstalowane są: „Opiekun Ucznia”,
 - ✓ podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści:
 - ✧ ustalenie okoliczności zdarzenia,
 - ✧ zabezpieczenie dowodów,
 - ✧ poinformowanie o sytuacji rodziców uczestników zdarzenia,
 - ✧ objęcie pomocą poszkodowanego ucznia,
 - ✧ podjęcie działań wobec agresorów zgodnie z procedurami i obowiązującym regulaminem szkoły,
 - ✧ powiadomienie policji, gdy zostało złamane prawo lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana,
 - ✧ określenie procedury wskazującej osoby w szkole, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub przesłanek zjawiska cyberprzemocy.

4. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIICH/UCZNIÓW

1. Szkoła uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku ucznia. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
2. Upublicznianie wizerunku ucznia do 16 lat, utrwalonego w jakiejkolwiek formie wymaga wyrażenia pisemnej zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO). Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
3. Zgoda o której mowa wyżej jest jednocześnie zgodą na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wskazaną w art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
4. Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, z godnie z art. 5 RODO.
5. Jeżeli wizerunek ucznia stanowi jedynie szczegół całości (zgrupowanie, krajobraz, publiczna impreza) zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się jednak umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
6. Pracownikowi szkoły/placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu ucznia) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
7. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
8. W przypadku utrwalania wizerunku uczniów na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda, jak w pkt 2.
9. Nauczyciel za zgodą dyrektora szkoły może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem małoletnich tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób, który uniemożliwia identyfikację ucznia.
10. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.
11. Regulamin monitoringu określa zasady udostępniania nagrań podmiotom zewnętrznym - policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.

5. ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIICH

1. W szkole wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, uczniów, rodziców/opiekunów) oraz powołano Inspektora ochrony danych.
2. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 *Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych*

oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:

- ✓ zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
 - ✓ zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
 - ✓ zasada minimalizacji danych,
 - ✓ zasada prawidłowości danych,
 - ✓ zasady ograniczenia przechowania danych,
 - ✓ zasady integralności i poufności danych,
 - ✓ zasady rozliczalności.
3. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych uczniów/rodziców posiadają upoważnienie do ich przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
 4. Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej.
 5. Rodzice uczniów niepełnoletnich/opiekunowie prawni są informowani o przetwarzaniu danych osobowych dzieci poprzez klauzule informacyjne.
 6. Dyrektor szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
 7. Dane osobowe uczniów zarejestrowane w formie pisemnej (dzienniki lekcyjne, arkusze ocen, zaświadczenia, zwolnienia oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, księgowość, pokój nauczycielski, gabinet pedagoga).
 8. W szkole wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
 9. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.
 10. Dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

ROZDZIAŁ 4.

ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

1. ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA STOSOWANIA LUB STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Pod pojęciem „przemoc domowa” – należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- ✓ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- ✓ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- ✓ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ✓ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- ✓ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Rodzaje przemocy domowej:

1. **przemoc fizyczna** – to każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka, powoduje różnego rodzaju widoczne urazy,
2. **przemoc psychiczna** („maltretowanie psychiczne”) – to powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic nie warte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone;
wyróżnia się sześć form maltretowania psychicznego:
 - ✓ odtrącanie (werbalne i niewerbalne wrogie odrzucanie lub poniżanie),
 - ✓ zastraszanie,
 - ✓ wyzyskiwanie/przekupstwo,
 - ✓ odmowa reakcji emocjonalnych (ignorowanie potrzeb dziecka, nieokazywanie pozytywnych uczuć, brak emocji w interakcji z dzieckiem),
 - ✓ izolowanie (odmawianie dziecku kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi),
 - ✓ zaniedbywanie rozwoju umysłowego, nauki, zdrowia, opieki medycznej;
3. **przemoc seksualna** – według Światowej Organizacji Zdrowia przemoc seksualna to zaangażowanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszająca prawo i obyczaje danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia wtedy, gdy występuje ono pomiędzy dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem i innym dzieckiem, w sytuacji zależności, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają

w stosunku opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Aktywność taka może obejmować:

- ✓ nakłanianie lub zmuszanie dziecka do udziału w jakichkolwiek prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
- ✓ wykorzystywanie dziecka do prostytucji lub innych nielegalnych praktyk seksualnych,
- ✓ wykorzystywanie dziecka do produkcji przedstawień i materiałów pornograficznych;

4. **zaniedbywanie** – to jedna z form krzywdzenia dziecka polegająca na incydentalnym, bądź chronicznym niezaspokajaniu jego potrzeb oraz nierespektowaniu podstawowych praw. Ta forma przemocy wskazuje na potrzebę szerszej diagnozy systemu rodzinnego pod kątem wydolności wychowawczej rodziców.

Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka odbywa się poprzez:

- ✓ ujawnienie przez dziecko przemocy domowej,
- ✓ informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy,
- ✓ analizę objawów krzywdzenia występujących u dziecka,
- ✓ ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.

Ujawnienie przez dziecko przemocy w rodzinie jest dla dziecka bardzo trudnym momentem, świadczy o dużym doznawanym bólu i determinacji. Zarówno przyznanie się dziecka do bycia ofiarą przemocy jak i fakt o tym ujawniony przez świadków nie podlega uwiarygodnieniu tylko wymaga natychmiastowej reakcji ze strony pracownika szkoły.

Procedury postępowania w przypadku przemocy domowej

Zgłaszanie przemocy domowej przez ucznia:

1. Każdy uczeń Zespołu Szkół Nr 4 w Dębicy może zgłosić ustnie lub pisemnie (także przy pomocy wiadomości SMS lub za pośrednictwem portalu społecznościowego), dowolnej zaufanej osobie będącej pracownikiem szkoły fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
2. W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni/dziecko zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji (zapewnienie tłumacza lub skorzystanie z alternatywnych i wspomagających metod komunikacyjnych - AAC)
3. Osoba, która otrzymała informację od krzywdzonego ucznia podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie wyrządzania dziecku krzywdy.
4. W przypadku zagrożenia życia - po przekazaniu informacji dyrektorowi szkoły, zawiadamia w trybie pilnym policję i pogotowie ratunkowe.
5. W ramach procedury funkcjonariusz policji: udziela niezbędnej pomocy osobie doznającej przemocy - podejmuje czynności chroniące życie, zdrowie i mienie, zabezpiecza ślady i dowody przestępstwa oraz podejmuje działania mające na celu zapobiec dalszym zagrożeniom mogącym występować w tej rodzinie.
6. W przypadkach niewymagających podejmowania nagłych interwencji, osoba, która powzięła informację postępuje zgodnie ze szkolną procedurą.

Zgłaszanie przemocy domowej przez pracownika szkoły

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy stosowania wobec niego jakiegokolwiek form przemocy, zobowiązany jest zareagować.
2. Pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy, dołączając pisemną notatkę (załącznik 1) zawierającą istotne informacje dotyczące zdarzenia
3. W notatce powinna znaleźć się informacja na temat stanu, dolegliwości oraz zachowania ucznia, jego relacja, wypowiedziane słowa oraz podjęte działania.
4. Pedagog szkolny jako osoba upoważniona do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich wraz z osobą zgłaszającą wypełniają tzw. Kartę zgłoszenia – załącznik 2.

Zgłaszanie przemocy domowej przez osoby z zewnątrz:

1. Osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec małoletniego, ma prawo do zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy lub przemocy w szkole. Zgłoszenie to powinno być skierowane bezpośrednio do pedagoga szkolnego.
2. **Gabinet pedagoga szkolnego znajduje się na I piętrze w pokoju nr 110.**
3. W trakcie rozmowy zgłaszający wskazuje na fakty, na podstawie których domniema o stosowaniu przemocy domowej wobec małoletniego.
4. Osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu. Zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych oraz zasadach ich przetwarzania i bezpieczeństwa danych osobowych.
5. W przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu szkoły, pracownik sekretariatu sporządza notatkę służbową – załącznik 1 ze zgłoszenia i zawiadania pedagoga szkolnego wypełniając Kartę zgłoszenia – załącznik 2.
6. Zgłoszenia anonimowe podlega analizie i zdiagnozowaniu.
7. Pracownik, do którego wpłynęło zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy lub jej stosowania wypełnia notatkę służbową – załącznik 1 w obecności osoby zgłaszającej i w trybie pilnym przekazuje ją pedagogowi szkolnemu lub koordynatorowi „Strategii Ochrony Małoletnich” – wicedyrektorowi, gdzie wypełniają Kartę zgłoszenia załącznik 2. Na karcie podpisuje się osoba, do której wpłynęło zgłoszenie i osoba zgłaszająca.
8. W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniemu, osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić policję.

Ocena sytuacji osoby krzywdzonej:

1. W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, dyrektor szkoły powołuje Szkolny Zespół Interwencyjny do wstępnego zdiagnozowania sytuacji ofiary, w szczególności, tzw. czynniki ryzyka oraz dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją:
 - ✓ kto jest sprawcą krzywdzenia,
 - ✓ jak często i od jak dawna małoletni jest krzywdzony,

- ✓ informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec małoletniego,
 - ✓ o osobach wspierających go,
 - ✓ inne czynniki sprzyjające stosowaniu przemocy np. uzależnienia rodziców.
2. W skład Szkolnego Zespołu Interwencyjnego wchodzi: pedagog szkolny, wychowawca, pedagog specjalny, a także pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy.
 3. W celu diagnozy zaleca się rozmowę zarówno z osobą krzywdzoną, osobą zgłaszającą przemoc wobec małoletniego, a także z rodzicem /opiekunem „niekrzywdzącym”.
 4. Wstępną diagnozę przeprowadza się z wykorzystaniem karty obserwacji i diagnozy (załącznikiem 3), a w przypadku zaniedbania – kwestionariuszem diagnozującym oznaki zaniedbania (załącznik 5).
 5. W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania, pedagog szkolny rozpoczyna procedurę „Niebieskie Karty”.
 6. Kiedy wiarygodność zgłoszenia jest wątpliwa – wychowawca klasy, pedagog szkolny i nauczyciele prowadzą wnikliwą obserwację małoletniego i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia Szkolny Zespół Interwencyjny ponownie dokonuje oceny sytuacji.

Procedury „Niebieskie Karty”

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” daje możliwość skutecznej interdyscyplinarnej współpracy na rzecz pomocy i ochrony dziecka i jego rodziny. Uruchamiając procedurę „Niebieskie Karty” pracownik oświaty otrzymuje możliwość udziału w grupie roboczej składającej się z przedstawicieli innych służb i wymiany informacji na temat sytuacji małoletniego w rodzinie. Dzięki podziałowi zadań między uczestnikami grupy umożliwiona jest pogłębiona diagnoza i znacznie sprawniejsza interwencja

Zakres procedury i ogólne zasady jej stosowania

1. Procedura postępowania „Niebieskie Karty” obowiązuje wszystkich pracowników zatrudnionych w Zespole Szkół Nr 4 w Dębicy.
2. Nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje dyrektor szkoły.
3. Bezpośredni nadzór nad realizacją działań w sprawach krzywdzenia małoletnich sprawuje wicedyrektor szkoły.
4. Dyrektor szkoły udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces pomocy ofierze przemocy domowej, w tym prawnej i organizacyjnej.
5. Koordynatorem pomocy uczniowi krzywdzonemu jest pedagog szkolny. W sytuacji prowadzenia dużej liczby przypadków lub ich złożoności i wielu działań, dyrektor może zadanie koordynacji kolejnych powierzyć innej osobie, przy czym nadal pozostają one w ogólnym rejestrze prowadzonym przez pedagoga.
6. Zasadą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu przez placówkę jest interdyscyplinarna współpraca zespołowa ograniczona do osób pracujących z dzieckiem.

7. Wgląd w dokumentację wszczętych procedur posiadają wyłącznie osoby upoważnione imiennie przez dyrektora szkoły.
8. Upoważnione osoby do wglądu w dokumentację wszczętych procedur „Niebieskie Karty” są zobowiązane do złożenia oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych osobowych umieszczanych w dokumentach (załącznik 2).
9. Dokumentację związaną ze wszczętymi procedurami „Niebieskiej Karty” prowadzi i przechowuje pedagog szkolny.
10. Po zakończeniu sprawy, pedagog szkolny przekazuje teczkę z dokumentacją do sekretariatu szkoły.
11. Archiwizacja dokumentacji odbywa się na zasadach określonych w Instrukcji Archiwalnej.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”

1. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza Karty – „A” w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletnich lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.
2. Wszczęcie procedury nie wymaga zgoda osoby doznającej przemocy oraz nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania kwestionariusza.
3. Osoba wszczynając procedurę „Niebieskie Karty” ma prawo wykorzystać informacje zawarte we wstępnej diagnozie oceny sytuacji małoletniego (załącznik 3) oraz przeprowadzić rozmowę z małoletnim.
4. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach zapewniających jej bezpieczeństwo oraz swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności.
5. Czynności w ramach procedury "Niebieskie Karty" przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji, gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, te czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk).
6. Żaden z formularzy "Niebieskich Kart" nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej.
7. Po wypełnieniu karty – „A”, osoba dotknięta przemocą domową w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz Karty – B. Jest to dokument zawierający definicję praw człowieka, przemocy i jej rodzajów, oraz informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc. Formularza „B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.
8. Wypełniony formularz – „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, **nie później niż w terminie 5 dni od wszczęcia procedury, przekazuje się do Zespołu Interdyscyplinarnego.**
9. Osoba upoważnioną do przekazania formularza jest pedagog szkolny - zawiadamia o fakcie przekazania dyrektora szkoły.

Zalecenia do prowadzenia rozmowy z ofiarą przemocy domowej.

Celem rozmowy z uczniem jest nie tylko zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności stosowania przemocy czy zidentyfikowanie sprawcy, ale przede wszystkim udzielenie mu wsparcia.

Sposób prowadzenia rozmowy musi uwzględniać wiek ucznia oraz jego możliwości rozwojowe, a także okoliczności ujawnienia przemocy domowej. Jeśli uczeń sam wyjawiał swoją krzywdę, pracownik, do którego zwrócił się małoletni, musi pamiętać, że został obdarzony ogromnym zaufaniem, jeśli jednak to świadek zgłosił swoje podejrzenia bardzo istotne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Trzeba okazać uczniowi zainteresowanie i dać poczucie bezpieczeństwa, szacunku i akceptacji.

Trzeba liczyć się z tym, że uczeń może być nieprzygotowany do zwierzeń, nieprzyjemnie zaskoczony sytuacją, może starać się ukryć fakt krzywdzenia przez rodziców szczególnie, gdy sprawa będzie się wiązać z przemocą seksualną.

W rozmowie mogą mu towarzyszyć uczucie wstydu, lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny, wewnętrzny przymus ochrony rodziny oraz strach przed ewentualną zemstą ze strony sprawcy. Mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające uczniowi radzić sobie z traumą, chroniące go przed bólem i cierpieniem (tłumienie, wyparcie, zaprzeczenie, minimalizacja lub racjonalizacja).

Nauczyciel lub pedagog prowadzący rozmowę z ofiarą przemocy musi poradzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami: lękiem, złością, poczuciem bezradności.

Trzeba ucznia już na początku rozmowy zapewnić, że ma prawo czegoś nie wiedzieć, nie rozumieć pytania lub nie chce na nie odpowiedzieć. Należy go upewnić, że dobrze robi ujawniając doznane krzywdy i zapewnić, że to, co się stało, nie jest jego winą. Należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi. To wzmocni jego poczucie bezpieczeństwa. Należy umożliwić uczniowi swobodne opowiedzenie własnymi słowami o tym, co mu się przytrafiło. Nie przeszkadzać mu, nie popędzać, nie zadawać pytań sugerujących oraz unikać pytań zaczynających się od „dlaczego?” „po co?” - mogą one wzbudzić w uczniu poczucie winy. Należy stale upewniać ucznia o tym, że jest słuchany - można to robić przy pomocy gestów oraz sygnałów werbalnych, takich jak: zwroty parajęzykowe (np. uhm, aha, no tak), parafrazowanie i odzwierciedlanie. W rozmowie z pokrzywdzonym trzeba zachować spokój, nie okazywać złości, zszokowania czy zakłopotania. Należy także powstrzymać się od sądów o sprawcy. Trzeba starać się oszczędzić uczniowi traumy związanej z koniecznością kilkukrotnego powtarzania bolesnych szczegółów.

Nie można obiecywać uczniowi zachowania rozmowy w tajemnicy. Spełnienie obietnicy uniemożliwiłoby podjęcie jakiegokolwiek interwencji. Nie można składać innych pochopnych obietnic, ponieważ nie ma pewności, jak dalej potoczą się losy ucznia. Na koniec spotkania trzeba wyraźnie powiedzieć uczniowi, że mu się wierzy i poinformować, co dalej będzie się działo, z kim będą przeprowadzone rozmowy, aby spróbować mu pomóc.

Zadania pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego w formie przemocy domowej

Każdy pracownik jest zobowiązany w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka podjąć następujące działania:

- ✓ w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia – zawiadomić pogotowie ratunkowe i policję,
- ✓ w przypadku zauważenia niepokojących symptomów, zgłosić to koordynatorowi „Standardów Ochrony Małoletnich” lub pedagogowi szkolnemu.

oceny ryzyka zagrożenia przemocą domową – dla każdej sprawy odrębny zespół.

4. Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla osoby pokrzywdzonej.
5. Ustala zasady prowadzenia dokumentacji i jej archiwizowania.
6. Wydaje upoważnienia do dostępu do danych osobowych - tylko osobom biorącym udział w rozpoznawaniu sprawy o podejrzenie występowania przemocy domowej.
7. Ściśle współpracuje z instytucjami zewnętrznymi działającymi na rzecz wspierania i pomocy ofiarom.
8. Zapewnia bezpieczeństwo i ochronę prawną pracownikom wszczynającym procedurę „Niebieskie Karty”, doznającym krzywdy ze strony sprawców przemocy domowej.
9. Wspiera nauczycieli w realizacji powierzonych im zadań i ich doskonaleniu zawodowym (organizując szkolenia oraz dając możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami)
10. Inicjuje nowelizację procedury „Niebieskie Karty”.

Pedagog szkolny:

W sytuacji podejrzenia przemocy wobec ucznia:

1. Jeśli zagrożone jest zdrowie lub życie ucznia, udziela mu bezpośredniej pomocy. W sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną wzywając pogotowie ratunkowe. Jeśli stan zdrowia ucznia nie kwalifikuje się do wezwania karetki, wysyła wniosek do sądu rejonowego Wydział rodzinny i d.s. nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie ucznia badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie odprowadza ucznia do lekarza pediatry prosząc o dokonanie opisu stanu ucznia (zaświadczenie to może być dowodem w sprawie o krzywdzenie).
2. Gromadzi informacje o uczniu w celu wstępnego zdiagnozowania sytuacji (o tzw. czynnikach ryzyka, dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą, w jakiej relacji pozostaje z uczniem, jak często i od jak dawna uczeń jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny, relacjach jakie ma uczeń z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających go,

informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców). Dane te pozyskuje od:

- ✓ samego ucznia,
 - ✓ pracowników szkoły mających kontakt z uczniem,
 - ✓ rodziców ucznia,
 - ✓ bliskich ucznia - jeśli jest taka możliwość;
3. Przewodniczy Zespołowi Interwencyjnemu, który przeprowadza ocenę zagrożenia ucznia przemocą.
 4. Wszczyňa procedurę „Niebieskie Karty”.
 5. Organizuje pomoc materialną uczniom zagrożonym zaniebdaniem.
 6. Ściśle współpracuje z dyrektorem w podejmowaniu interwencji - gromadzi wszelką dokumentację oraz informuje dyrektora o każdym przypadku podejrzenia przemocy domowej.
 7. W przypadku powołania do grupy diagnostyczno – pomocowej przez Zespół Interdyscyplinarny obowiązkowo uczestniczy w jej pracach.
 8. Monitoruje sytuację ucznia poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami, także pracownikami niepedagogicznymi.
 9. Dba o zapewnienie poufności i niewłączanie osób nie związanych z pracą nad konkretnym przypadkiem stosowania przemocy.
 10. Współpracuje z poradniami specjalistycznymi.
 11. Informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz ucznia oraz o podjętych przez Zespół Interdyscyplinarny decyzjach oraz zaleceniach dla rodzica.
 12. Konsultuje prowadzone sprawy ze specjalistami w poradniach specjalistycznych.
 13. Prowadzi dokumentację dot. udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej (dziennik oraz dokumentację badań i czynności uzupełniających dot. każdego ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną).

Wychowawca klasy/oddziału

W sytuacji, gdy podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony:

1. Podobnie jak pedagog szkolny udziela bezpośredniej pomocy uczniowi jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie.
2. Przekazuje informacje o zaobserwowanych symptomach stosowania przemocy pedagogowi szkolnemu. Wypełnia Notatkę służbową – załącznik 1.
3. Wypełnia z pedagogiem Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy -załącznik 2.
4. Spostrzeżenia zapisuje i dołącza do indywidualnej dokumentacji ucznia.
5. Ściśle współpracuje z pedagogiem ustalając plan pomocy uczniowi.
6. Monitoruje sytuację ucznia, obserwując ewentualne zmiany jego zachowania - zapisuje je w indywidualnej dokumentacji ucznia.
7. Udziela dziecku wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

Pielęgniarka szkolna

W sytuacji, gdy podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony:

1. Udziela bezpośredniej pomocy uczniowi, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną.
2. Jeśli zauważy na ciele ucznia siniaki, wybroczyny lub inne objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia dziecka (w jego dokumentacji badań i czynności uzupełniających). Nie wpisuje swoich wniosków. Tak sporządzony opis jest dowodem w sądzie.

Jeśli dziecko zostało przyprowadzone do pielęgniarki przez innego pracownika szkoły, w karcie należy wpisać imię i nazwisko tej osoby.
3. Zgłasza informację o swoich obserwacjach pedagogowi i wychowawcy ucznia, sporządzając notatkę służbową – załącznik 1.
4. Może kontaktować się z rodzicami ucznia w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych. Jeśli rodzice nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji dziecka, sporządza notatkę służbową – załącznik 1 (zawierającą opis stanu dziecka, podjętych przez siebie działań oraz reakcji rodziców) i przekazuje ją pedagogowi szkolnemu – jeśli zachodzi konieczność wypełniają Kartę zgłoszenia – załącznik 2.

Nauczyciele, praktykanci

W sytuacji, gdy podejrzewają, że uczeń jest krzywdzony:

1. Kontaktują się z wychowawcą ucznia i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach oraz wypełniają Notatkę służbową – załącznik 1. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy przekazują niezwłocznie dnia następnego. Pedagog wypełnia Kartę zgłoszenia – załącznik 2.
2. Prowadzą wnikliwe obserwacje ucznia na terenie szkoły.
3. Za upoważnieniem dyrektora biorą udział w posiedzeniach Zespołu Interwencyjnego.
4. Udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bieżącej pracy z uczniem.

Pracownicy obsługi, administracji i ochrony

W sytuacji podejrzenia krzywdzenia ucznia:

1. Kontaktują się z wychowawcą ucznia i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach.

Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy – zapisują stwierdzone fakty w formie notatki służbowej – załącznik 1 i przekazują niezwłocznie dnia następnego. Pedagog wypełnia Kartę zgłoszenia – załącznik 2.
2. W każdej możliwej sytuacji obserwują zachowanie ucznia i niosą mu pomoc.
3. W sytuacjach zagrożenia ucznia chronią go przed kontaktem z osobą stosującą przemoc.

2. ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI ZAGROŻENIA INTERNETOWEGO

2.1. Procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole to jedno z najbardziej priorytetowych zadań każdej placówki oświatowej. Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych. Stąd też oprócz działań profilaktycznych uświadamiające o zagrożeniach płynących z użytkowania nowoczesnej technologii w szkole powstały również procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub zaistnienia cyberprzemocy.

Postanowienia ogólne

1. Procedury zawierają zasady postępowania wszystkich pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia zjawiska cyberprzemocy. Z niniejszymi procedurami zapoznawani są również uczniowie naszej szkoły oraz ich rodzice (opiekunowie).
2. O obowiązujących procedurach w przypadku cyberprzemocy wychowawcy informują rodziców (opiekunów) na spotkaniach z rodzicami oraz uczniów podczas zajęć z wychowawcą.
3. Rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie oświadczeń i podpisów w dokumentacji szkoły.
4. Procedury są dostępne w gabinecie pedagoga oraz publikowane na stronie internetowej szkoły: www.zsnr4.edu.pl.

Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być:

- ✓ poszkodowany uczeń,
- ✓ jego rodzice/opiekunowie prawni,
- ✓ inni uczniowie,
- ✓ świadkowie zdarzenia,
- ✓ wszyscy pracownicy szkoły.

Zasady ustalania okoliczności zdarzenia

1. Ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska.
2. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację do wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.
3. Pedagog szkolny wraz z dyrektorem szkoły wraz z wychowawcą klasy dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze działania.

4. Obowiązkiem szkoły jest ustalenie okoliczności zdarzenia, ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami, a także sprawcami incydentu.
5. Nie należy konfrontować ofiary ze sprawcami incydentu.
6. Jeśli jest to możliwe nauczyciel informatyki lub administrator sieci zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

Zabezpieczenie dowodów

1. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp. - jeśli jest znany) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
2. Rejestrowanie dowodów:
 - ✓ telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, należy zapisać zarówno SMSy jak i MMSy),
 - ✓ komunikatory (nie kasować rozmów, w razie konieczności skopiować przebieg rozmowy do edytora tekstu i wydrukować lub zrobić zrzuty ekranu),
 - ✓ strona www (zrobić zrzuty ekranu),
 - ✓ e-mail (trzeba zapisać całą wiadomość znajdującą się na poczcie internetowej).

Zidentyfikowanie sprawcy

1. Szkoła podejmuje wszystkie możliwe działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy - rozmowa z ofiarą, ewentualnymi świadkami, zbieranie dowodów, sprawdzenie szkolnej sieci internetowej.
2. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.
3. W sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a dowody zostały odpowiednio zarejestrowane należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

1. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły:
 - ✓ pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem – sprawcą o jego zachowaniu,
 - ✓ przede wszystkim sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,
 - ✓ pedagog wspólnie z uczniem – sprawcą ustala okoliczności zdarzenia, wspólne z uczniem zastanawia się nad jego przyczynami i próbuje znaleźć rozwiązania sytuacji. Pedagog uświadamia mu skutki cyberprzemocy, informuje o konsekwencjach regulaminowych, jakie zostaną zastosowane i zobowiązuje go do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
 - ✓ ważne jest również znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,

- ✓ jeżeli sprawców jest kilku - rozmowy należy prowadzić z każdym z osobna. Nie wolno konfrontować sprawcy/sprawców z ofiarą.

Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

1. Rodzice/opiekunowie prawni powinni być od razu powiadomieni o zaistniałym incydencie.
2. Należy zapoznać rodziców/opiekunów prawnych z zebranymi dowodami, podjętymi działaniami oraz zastosowanymi wobec dziecka środkami dyscyplinarnymi. Ważne jest, aby zachęcić rodziców do współpracy w rozwiązaniu problemowej sytuacji oraz ustalić jej zasady.
3. Należy stworzyć kontrakt dla dziecka określający zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawicieli szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania ustalonych wymagań i terminów realizacji zadań zawartych w kontrakcie.

Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną

1. Pomoc powinna być udzielona przez pedagoga lub psychologa szkolnego.
2. Udzielone wsparcie powinno zmierzać w kierunku pomocy uczniowi – sprawcy zrozumieniu swojego zachowania oraz zmianie jego postępowania i postawy.
3. W szczególnym przypadku może być konieczność skierowania ucznia na dalsze badania specjalistyczne i terapię, np. do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Środki dyscyplinarne wobec sprawcy

1. Szkoła wobec sprawcy cyberprzemocy stosuje standardowe kary zawarte w statucie szkoły - jak wobec sprawców każdej przemocy.
2. Nadrzędnym celem sankcji jest zatrzymanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu, wzbudzenie w sprawcy refleksji, a także pokazanie całej społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie jest tolerowana.
3. Podejmując decyzję o karze należy brać pod uwagę:
 - ✓ rozmiar i rangę szkody,
 - ✓ czas trwania prześladowania,
 - ✓ świadomość popełnionego czynu,
 - ✓ motywację sprawcy,
 - ✓ rodzaj rozpowszechnionego materiału.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

1. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną przez pedagoga.
2. Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nie będzie tolerowała aktów żadnej przemocy. Pedagog, wychowawca lub dyrektor powinien wzbudzić swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa, wykazać zrozumienie i empatię.
3. Uczeń – ofiara powinien otrzymać poradę, jak ma się zachowywać w przypadku następnych ataków tak, aby zapewnić sobie bezpieczeństwo:
 - ✓ nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą,

- ✓ nie kasować dowodów tj. e-maili, wiadomości na komunikatorze, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów,
 - ✓ w razie konieczności zmienić dane kontaktowe np. nazwę na komunikatorze, adres e-mail, a w szczególnie trudnych sytuacjach - za zgodą rodziców - numeru telefonu.
4. Ważne jest kontrolowanie dalszego przebiegu sprawy, aby wykryć ewentualne akty odwetu wobec ofiary.
 5. Rodzice dziecka muszą zostać poinformowani o zdarzeniu i zapewnieni o wsparciu ze strony szkoły.

Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie

1. Należy zapewnić świadkom cyberprzemocy bezpieczeństwo i nie narażać ich na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy.
2. Postępowanie powinno być prowadzone w sposób dyskretny i poufny.
3. Należy powiedzieć świadkowi, że postąpił właściwie i nie ujawniać jego danych osobowych (chyba, że jest to na prośbę policji).

Sporządzenie dokumentacji z zajęcia

1. Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.
2. Jeżeli rozmowa odbyła się w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać.
3. Ewentualne dowody, które udało się zabezpieczyć, powinny być załączone do dokumentacji.

Powiadomienie sądu rodzinnego i policji

1. Jeśli rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń - sprawca nadal dopuszcza się cyberprzemocy, konieczne jest zawiadomienie sądu rodzinnego.
2. Sąd rodzinny powiadamia się również w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a sprawca nie wykazuje poprawy.
3. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

2.2. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny, art. 200 § 1–5 kk, art. 200a kk, art. 200b kk, art. 202

§ 1-4b, art. 256 kk, art. 257.

Statut szkoły, regulamin szkoły.

Swobodny dostęp do nowych technologii, w tym sieci Internet niesie za sobą zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia. Za takie treści uważane są:

- ✓ pornografia,
- ✓ treści pokazujące przemoc,
- ✓ promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci,
- ✓ popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem,
- ✓ nawołujące do samookaleczeń i samobójstw,
- ✓ nawołujące do korzystania z narkotyków,
- ✓ niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Reakcja szkoły w przypadku podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych będzie zależeć od:

- A. czy treści nielegalne lub szkodliwe można bezpośrednio powiązać z uczniami szkoły,
- B. czy treści te nie mają związku z uczniami szkoły, lecz wymagają kontaktu z odpowiednimi służbami.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

1. Rodzice lub opiekunowie prawni mają obowiązek zabezpieczyć dowody znalezione w telefonie lub w komputerze ucznia (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu).
2. W czynnościach tych może wspomóc ich pracownik szkoły posiadający odpowiednie kompetencje.
3. W przypadku (A) rozwiązanie sytuacji podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych leży po stronie szkoły, zaś w (B) należy rozważyć zawiadomienie policji oraz poinformować o nim serwis Dyżurnet (www.dyzurnet.pl).
4. W przypadku kontaktu dziecka z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki do niego doszło - poszukiwanie takich treści lub podsyłanie ich przez inne osoby może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego, np. kontaktów z osobami handlującymi narkotykami czy udziału w procesie rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

Identyfikacja sprawcy/sprawców

1. W identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody.
2. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół: twórca tych treści, a także osoby, które je udostępniły uczniowi (mogą być to zarówno dorośli jak i rówieśnicy).
3. Szkoła informuje wszystkich rodziców/prawnych opiekunów uczniów uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji oraz roli jakie w niej odegrali.

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/spoza szkoły

1. Działania szkoły w przypadku narażenia ucznia na treści szkodliwe w sieci koncentrują się przede wszystkim na aspektach wychowawczych.
2. Pedagog przeprowadza z twórcą lub udostępniającym dane treści rozmowę na temat jego postępowania, uświadamia mu szkodliwość takich działań.
3. Jeśli treści upowszechniane są nielegalne (np. pornografia dziecięca) należy niezwłocznie zawiadomić o tym policję.

Działania wobec ofiar zdarzenia

1. Uczniów – ofiary i świadków zdarzenia należy otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną.
2. Pedagog przeprowadza z nimi rozmowy, dbając o komfort psychiczny i poczucie bezpieczeństwa uczniów. Ważne jest podkreślenie poszanowania poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, że kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę.
3. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.
4. Pedagog szkolny lub dyrektor powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych ofiary, świadków o zdarzeniu i uzgadnia z nimi podejmowane działania i formy wsparcia ucznia.
5. Działania szkoły powinna cechować poufność i empatia w kontaktach ze wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz osobami udzielającymi wsparcia.
6. W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie czy szkole – należy podjąć działania edukacyjne i wychowawcze.

Współpraca z policją, sądami rodzinnymi i placówkami specjalistycznymi

1. W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów nielegalnych lub prób uwiedzenia ucznia w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, szkoła – w porozumieniu z rodzicami dziecka – niezwłocznie powiadamia policję.
2. W niektórych przypadkach może być konieczne skorzystanie przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o skierowaniu ucznia na terapię podejmowana jest przez rodzica/opiekuna prawnego.

Telefony/kontakty alarmowe krajowe

Zgłaszanie nielegalnych treści: www.dyzurnet.pl, numer alarmowy 112, policja 997

2.3. Procedury postępowania w przypadku naruszenia prywatności dotyczących nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystywania danych osobowych lub wizerunku małoletniego

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny, art. 190a, RODO 30.

Zagrożenie opisywane w tej procedurze polega zarówno na naruszeniu prywatności ucznia lub pracownika szkoły poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych/wizerunku jak i podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia szkody osobistej lub majątkowej. W świetle polskiego prawa jest to przestępstwo.

Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary, szantażowania jej lub dokonania zakupów i innych transakcji finansowych. Naruszenia te często połączone są ze zjawiskiem cyberprzemocy.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1. Gdy sprawcą jest uczeń świadkowie zgłaszają sprawę do dyrektora szkoły, wychowawcy lub pedagoga.
2. Pedagog przeprowadza z ofiarą i/lub świadkami rozmowy, dbając o komfort psychiczny i poczucie bezpieczeństwa uczniów. Ważne jest poszanowanie poufności i podmiotowości ucznia. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności przejęcia przez sprawcę danych osobowych lub wizerunku małoletniego.
3. Jeśli przestępstwa wyłudzenia danych osobowych, wykorzystania wizerunku dziecka dokonuje osoba dorosła - rodzice powinni skontaktować się bezpośrednio z policją i powiadomić o tym szkołę (zgodnie z Kodeksem karnym ściganie następuje wówczas na wniosek pokrzywdzonego). Istotne dla ścigania sprawcy jest uzyskanie dowodów potwierdzających, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

1. W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania wizerunku lub danych osobowych dziecka – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek dziecka, konwersacja w komunikatorze, SMS).
2. Należy dokonać zmian tych danych identyfikujących (haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych), tak aby uniemożliwić kontynuację naruszania

prywatności – w działaniu tym powinna wspierać ucznia osoba dorosła. Jeśli pomaga w tym pracownik szkoły powinien uzyskać zgodę rodziców.

3. Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary bądź w innych celach niezgodnych z prawem, należy dążyć do usunięcia skutków, również tych widocznych w Internecie.
4. W przypadku włączenia w interwencję policji likwidacja stron internetowych czy stworzonych profili w portalach społecznościowych może odbyć się tylko za zgodą służb.
5. Jeśli wyłudzone dane lub wizerunek ucznia został wykorzystany w celu zakupu towarów online lub dokonania transakcji finansowych należy niezwłocznie powiadomić rodziców i policję. Rodzice powinni skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić sytuację.

Identyfikacja sprawcy/sprawców

1. W przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody, zabezpiecza się je i przekazuje policji.
2. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać powinna policja.
3. W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał w celu wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, szkoła dąży do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych.
4. Działania wychowawczo-profilaktyczne należy uzgodnić z rodzicami.

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły

1. Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego podjąć działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał.
2. Działania te należy uzgodnić wcześniej z rodzicami sprawcy.
3. Ważnym elementem powinno być ustalenie ze sprawcą sposobu zadośćuczynienia osobie poszkodowanej.
4. Podczas działań wychowawczych ważne jest aby uczeń-sprawca zdobył nie tylko odpowiednią wiedzę na temat wagi poszanowania prywatności, ale i trwale zmienił swoją postawę na prezentującą szacunek wobec cudzego wizerunku i prywatności.
5. Działania wychowawcze szkoła podejmuje niezależnie od powiadomienia policji/sądu rodzinnego.
6. Dyrekcja szkoły po konsultacjach z pedagogiem i wychowawcą ucznia podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie policji. Podczas podjęcia takiej decyzji brany jest pod uwagę rodzaj czynu oraz wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie oraz postawa po odkryciu incydentu,.

Działania wobec ofiar zdarzenia

1. Nieletnią ofiarę incydentu należy otoczyć opieką psychologiczną – pedagogiczną i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).

2. Jeśli kradzież tożsamości jest znana tylko ofierze i rodzicom, szkoła powinna zapewnić poufność działań.
3. Gdy działania sprawcy znane są szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze. Prelekcje lub pogadanki powinny przede wszystkim podkreślać negatywne skutki narażania na uszczerbek wizerunku ucznia – koleżanki lub kolegi – oraz odpowiedzialność prawną za takie działania.

Współpraca z policją, sądami rodzinnymi i placówkami specjalistycznymi

1. Gdy naruszenie prywatności czy wyłudzenie/kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice ucznia powinni niezwłocznie powiadomić o tym policję.
2. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary, można skierować ucznia do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej. Taką decyzję podejmuje rodzic/opiekun prawny ucznia.

2.4. Procedury postępowania w przypadku nawiązywania przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, pedofilia

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny: art. 200, art. 200a § 1 i 2, art. 286 § 1.

Procedury dotyczą zagrożenia, które obejmuje kontakt osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1. Najczęściej omawiany problem zgłaszają rodzice/opiekunowie prawni dziecka, przekazują oni informację albo do szkoły albo bezpośrednio na policję,
2. Zdarza się, że informacja o niebezpieczeństwie popełnieniu przestępstwa pochodzi ze środowiska rówieśników ofiary.
3. Kluczowe znaczenie w działaniach szkoły ma szybka reakcja ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje niedozwolonego kontaktu online (uwiedzenie i wykorzystanie seksualne nieletniego, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy czy przedmiotów dużej wartości).
4. W przypadku niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia życia i zdrowia ucznia, szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

1. Należy zidentyfikować i zabezpieczyć w szkole, w formie elektronicznej, dowody działania dorosłego sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach czy na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail).
2. Należy następnie bezzwłocznie zawiadomić policję o wystąpieniu zdarzenia.

Identyfikacja sprawcy/sprawców

1. Biorąc pod uwagę powagę przestępstwa oraz bezpieczeństwo nie należy samodzielnie poszukiwać sprawcy.
2. Identyfikacja sprawcy wykracza poza kompetencje i możliwości szkoły. Nie należy próbować podejmować kontaktu ze sprawcą.
3. Zadaniem szkoły jest udzielać wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania, m.in. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody oraz zaopiekować się ofiarą i ewentualnymi świadkami.

Działania wobec ofiar zdarzenia

1. W każdym przypadku próby nawiązania niebezpiecznego kontaktu – należy przede wszystkim zapewnić ofierze opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa.
2. W trakcie rozmowy z uczniem prowadzonej z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego przez wychowawcę/pedagoga/psychologa/pracownika szkoły, do którego małoletni ma zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je policji.
3. Rolą pracownika szkoły jest upewnić się, że kontakt ofiary ze sprawcą został przerwany, a uczeń odzyskał poczucie bezpieczeństwa.
4. Wszelkie działania szkoły wobec ucznia powinny być uzgadniane z rodzicami/opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.
5. Wsparcia należy udzielić także w przypadku zaobserwowania zachowań uczniów zagrażających ich zdrowiu i życiu (samookaleczenia, zażywanie substancji psychoaktywnych) - zachowania te mogą być inicjowane i wzmacniane poprzez kontakty w Internecie. Należy o tym powiadomić rodziców ucznia.
6. Jeżeli zgłaszającym zagrożenie był rówieśnik ofiary, należy docenić jego prospołeczną postawę i w razie konieczności również objąć go opieką psychologiczno-pedagogiczną.

Współpraca z policją, sądami rodzinnymi i placówkami specjalistycznymi

1. W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwodzenia małoletniego do lat 15 – obowiązkiem szkoły jest powiadomienie policji lub sądu rodzinnego.
2. W przypadkach uwiedzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – skierowanie ofiary na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

Telefony alarmowe krajowe

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, <https://116111.pl/>

Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci:

2.5. Procedury postępowania w przypadku powzięcia informacji o sekstingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia dochodu przez małoletnich

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny – art. 191a, art. 202 § 1–4c.

Seksting to przesyłanie wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub za pośrednictwem aplikacji i komunikatorów albo publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści (głównie zdjęć lub filmów) o kontekście seksualnym, erotycznym.

Wyróżniamy 3 podstawowe rodzaje sekstingu, które skutkują koniecznością realizacji zmodyfikowanych procedur reagowania:

- ✓ Rodzaj 1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.
- ✓ Rodzaj 2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.
- ✓ Rodzaj 3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób (bez względu na intencje) i na tym tle dochodzi do cyberprzemocy.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1. W przypadku sekstingu zgłoszeń dokonują głównie rodzice lub opiekunowie prawni dziecka – ofiary. Czasami informacja dociera do szkoły bezpośrednio od ucznia lub z grona bliskich znajomych małoletniego.
2. Uczeń-ofiara lub świadkowie mogą takie zdarzenie zgłosić do dyrektora, pedagoga lub innego zaufanego dorosłego pracownika szkoły.
3. Szkoła natychmiast powiadamia o sytuacji rodziców ofiary.
4. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy, wymagają zachowania dyskrecji i profesjonalnej reakcji. Niekiedy zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające.
5. Zadaniem szkoły jest przede wszystkim zabezpieczenie dowodów - przesyłanych zdjęć czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano treści o charakterze seksualnym, erotycznym.

6. W niektórych przypadkach seksting może nosić znamiona przestępstwa związanego z produkcją oraz rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem osoby małoletniej (poniżej 18. r.ż.) – art. 202 § 3 i 4 kk, dlatego skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły:

1. Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu winni zostać wezwani do dyrekcji szkoły lub pedagoga szkolnego, gdzie zostaną im przedstawione dowody ich aktywności.
2. Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań, wszyscy sprawcy powinni otrzymać wsparcie pedagogiczne i psychologiczne.
3. Rozmowy ze sprawcami powinny odbyć się w obecności ich rodziców.
4. Działania ze względu na rodzaj sekstingu:
 - ✓ Rodzaj 1. Dalsze działania poza zapewnieniem wsparcia i opieki nie są konieczne, jednak istotne jest pouczenie sprawców zdarzenia, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało konsekwencje prawne.
 - ✓ Rodzaj 2. Jeśli tego typu materiały zostaną uznane za pornograficzne, w takim wypadku na dyrektorze szkoły ciąży obowiązek zgłoszenia incydentu policji lub do sądu rodzinnego. Rozpowszechnianie materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 202 Kodeksu karnego). Wszelkie działania wobec sprawców incydentu powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami lub opiekunami prawnymi.
 - ✓ Rodzaj 3. W sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy należy dodatkowo zastosować procedurę: cyberprzemoc.

Działania wobec ofiar zdarzenia

1. W razie upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym pierwszą reakcją szkoły i rodziców, oprócz dokumentacji dowodów, jest otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych.
2. Pedagog powinien odbyć z ofiarą konsultację w celu rozpoznania stanu psychicznego ofiary oraz identyfikacji potencjalnego sprawcy. Rozmowa powinna odbyć się w atmosferze poczucia zaufania i bezpieczeństwa oraz poufności. Uczeń nie powinien czuć się winny zaistniałej sytuacji.
3. Jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym należy podjąć działania wychowawcze, uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary osób, które go stosują.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi i placówkami specjalistycznymi

1. W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej (co jest wykroczeniem ściganym z urzędu) kierownictwo szkoły powiadamia o tym zdarzeniu policję lub sąd rodzinny.

2. Kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny w indywidualnych przypadkach. O skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć psycholog/pedagog szkolny wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary.

2.6. Procedury postępowania w przypadku łamania prawa autorskiego

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Kodeks karny, Kodeks cywilny.

Procedury dotyczą ryzyka poniesienia odpowiedzialności cywilnej lub karnej z tytułu naruszenia prawa autorskiego albo negatywnych skutków pochoptego spełnienia nieuzasadnionych roszczeń (tzw. copyright trolling).

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1. W zależności od okoliczności oraz skali problemu zdarzenie może zostać zgłoszone w sposób nieformalny (ustnie, telefonicznie, pocztą elektroniczną, na zamkniętym lub publicznym forum internetowym, na piśmie w postaci wezwania podpisanego przez domniemanego uprawnionego lub jego pełnomocnika) lub formalny (w postaci doręczenia odpisu pozwu lub innego pisma urzędowego, np. wezwania z policji lub prokuratury).
2. Jeśli zgłoszenie dokonane zostało w sposób nieformalny - pracownik szkoły, który otrzymuje taki donos musi stworzyć notatkę służbową (załącznik nr 1) oraz przekazać informację dyrektorowi szkoły.
3. Na wstępnym etapie należy przede wszystkim unikać wdawania się w argumentację, pochoptego przyznania racji którejkolwiek ze stron.
4. Ważne jest uzyskanie fachowej pomocy prawnej, ponieważ prawo autorskie jest regulacją skomplikowaną, a sądy decydują w sprawach o naruszenie praw autorskich często różnie.
5. Najczęstszym przypadkiem naruszenia praw autorskich mającego miejsce w szkole jest użycie materiałów prawnie chronionych na stronach internetowych szkoły, poza zakresem dozwolonego użytku, przez jej pracowników bądź uczniów.
6. W przypadku naruszeń dokonanych przez uczniów, szkoła nie może występować w roli sędziego – dochodzenie roszczeń należy pozostawić osobom uprawnionym.
7. Szkoła na każdym etapie skupia się na swojej roli edukacyjno-wychowawczej poprzez realizację podstawy programowej w tym zakresie oraz organizację pogadanek na temat praw autorskich.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

1. Należy zebrać informacje przede wszystkim o:

- ✓ osobie dokonującej zgłoszenia, czy jest do tego uprawniona (czy faktycznie przysługują jej prawa autorskie do danego utworu, czy posiada ważne pełnomocnictwo itd.),
 - ✓ wykorzystanym utworze (czy faktycznie jest chroniony przez prawo autorskie, w jakim zakresie został wykorzystany i czy zakres ten mieści się w zakresie posiadanych licencji lub dozwolonego użytku).
2. Należy zweryfikować wszystkie informacje podawane przez zgłaszającego lub inne osoby. Należy sprawdzić, czy okoliczności podane w zgłoszeniu faktycznie miały miejsce i czy przedstawiane tam dowody nie zostały zmanipulowane.

Identyfikacja sprawcy(-ów)

1. Dochodzenie naruszeń praw autorskich realizowane jest z inicjatywy samego uprawnionego przed sądami (przy możliwym zaangażowaniu policji i prokuratury)
2. Szkoła nie powinna wchodzić w kompetencje uprawnionych służb,
3. Szkoła powinna skupić się na swojej roli wychowawczej i edukacyjnej, wykorzystując okoliczność zgłoszenia rzekomego naruszenia do przekazania zaangażowanym osobom (a być może i wszystkim uczniom, nauczycielom i opiekunom) wiedzy na temat tego jak działa prawo autorskie.

Działania wobec ofiar zdarzenia

1. Jeżeli osobą, której prawa autorskie złamano, jest uczeń, należy rozważyć możliwość wystąpienia w roli mediatora - aby spróbować ugodowo zakończyć powstały spór.
2. Z kolei w przypadku, gdy ofiarą jest osoba spoza szkoły, szkoła może pomóc sprawcy w zrozumieniu swojego postępowania, uświadomić mu wartość czyjejs wartości intelektualnej i doprowadzić w ten sposób do zaniechania naruszeń praw autorskich i naprawienia ich skutków.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi

1. Ponieważ dochodzenie roszczeń z tytułu naruszeń zależy od decyzji uprawnionego, to uprawniony musi samodzielnie zdecydować czy zawiadamiać policję.
2. Szkoła powinna przede wszystkim zaangażować się w ułatwienie zakończenia sporu bez nadmiernej jego eskalacji.
3. Warto rozważyć zorganizowanie szkoleń z zakresu prawa autorskiego, w tym w Internecie, dla wszystkich zainteresowanych osób w szkole.

2.7. Zasady i procedury postępowania w przypadku stwierdzenia bezkrytycznej wiary w treści zamieszczane w Internecie, nieumiejętności odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych, skutków szkodliwości reklam

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2020, poz. 910, z późn. zm.).

Procedury dotyczą braku umiejętności przez uczniów odróżniania informacji prawdziwych od nieprawdziwych publikowanych w Internecie, bezkrytyczne uznawanie za prawdę też publikowanych na forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach. Taka postawa prowadzić może do zagrożeń zdrowia, a nawet życia i zdrowia (np. stosowania wyniszczającej diety, brania udziału w niebezpiecznych challenge'ach, samookaleczeń, a nawet samobójstw), skutkować rozczarowaniami, utrudniać osiągnięcie dobrych wyników w edukacji (korzystanie z upraszczających i zawężających wiedzę nieprofesjonalnych opracowań), a także do utrwalania się u ucznia ambiwalentnych postaw moralnych.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1. Uczniowie nieumiejący odróżnić prawdy od fałszu informacji publikowanych w Internecie powinni być identyfikowani przez wychowawców i nauczycieli przedmiotowych - jest to możliwe poprzez obserwacje przygotowanych prac domowych.
2. Procedury interwencyjne powinny być wszczynane w przypadku uczniów podejmujących zachowania ryzykowne (np. autodestrukcyjnych lub stosujących ryzykowne diety itp.).
3. Posługiwanie się nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu w procesie dydaktycznym – podczas lekcji lub w zadaniach domowych – każdorazowo powinno być zauważone przez nauczyciela, przeanalizowane i skomentowane.
4. Wystarczającą reakcją jest opublikowanie sprostowania nieprawdziwych informacji i – w miarę możliwości – rozpowszechnienie go w Internecie, na portalach o zbliżonej tematyce.
5. Szkoła powinna prowadzić działania profilaktyczne – edukację medialną (informacyjną), np. w trakcie zajęć nieinformatycznych (np. historii, języka polskiego) przez wszystkie lata nauki ucznia w szkole lub podczas lekcji ukierunkowanych na zdobywanie przez dzieci i młodzież kompetencji cyfrowych. Edukacja medialna może być prowadzona również na zajęciach pozalekcyjnych.
6. Działania mające na celu zapobieganie angażowaniu się młodzieży w zachowania autodestrukcyjne powinny być zaplanowane w ramach programu profilaktycznego szkoły oraz skierowane do ogółu uczniów (profilaktyka uniwersalna).

ROZDZIAŁ 5.
ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY MAŁOLETNIICH ZESPOLE
SZKÓŁ NR 4 W DĘBICY I WDRAŻANIA
„STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH”

1. PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW I PRZYDZIAŁ ZADAŃ W ZAKRESIE WDRAŻANIA
„STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH”.

Podmiot	Zadanie/obowiązek	Termin
Dyrektor szkoły	1. Zatwierdzenie „Standardów Ochrony Małoletnich” i wdrożenie ich w życie zarządzeniem.	Styczeń 2024
	2. Opublikowanie dokumentu w wersji „skróconej” na stronie www.zsnr4.edu.pl z zachowaniem zasady dostępności dla osób niepełnosprawnych.	Luty 2024
	3. Wyznaczenie koordynatora wdrażania do praktyki szkolnej zasad określonych w dokumencie	Styczeń 2024
	4. Przydział pedagogowi szkolnemu zadań związanych z postępowaniem w przypadku krzywdzenia małoletnich i przewodniczenia Zespołom Interwencyjnym.	Luty 2024.
	5. Powoływanie Zespołów Interwencyjnych do rozpoznania sprawy krzywdzenia małoletniego – oddzielnie dla każdego przypadku	Bezpośrednio po otrzymaniu informacji
	6. Przeprowadzenie szkolenia wstępnego pracowników szkoły: omówienie treści dokumentu, zasad organizacyjnych wspierania i ochrony małoletnich, standardów obowiązujących w szkole w zakresie ochrony małoletnich, postępowania w sytuacji krzywdzenia	Luty 2024
	7. Podejmowanie interwencji prawnej, podpisywanie pism interwencyjnych w trudnych sytuacjach	Na bieżąco
	8. Określenie obiegu dokumentów związanych z rozpatrywaniem przypadków krzywdzenia małoletnich	

	9. Zapoznanie pracowników szkoły z zasadami bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych i Polityką bezpieczeństwa.	
	10. Upoważnianie członków Zespołów Interwencyjnych do przetwarzania danych osobowych zwykłych i szczególnej kategorii przetwarzania.	Bezpośrednio po powołaniu Zespołu
	11. Przedstawienie Radzie Rodziców treści dokumentu.	Luty 2024
	12. Zapewnianie środków finansowych na doskonalenie pracowników szkoły.	W miarę potrzeb
	13. Dokonywanie raz na dwa lata przeglądu i ewentualnej nowelizacji „Standardów Ochrony Małoletnich”	Raz na dwa lata
Pracownik Sekretariatu	1. Przekazywanie zawiadomień o podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie, które wpłynęły do sekretariatu (telefon, maile, ustnie) koordynatorowi d.s. wdrażania standardów.	Na bieżąco
	2. Stosowanie do archiwizacji dokumentów wytworzonych w procesie rozpatrywania spraw krzywdzenia JRWA.	Na bieżąco
Dział Kadr	1. Dostarczenie każdemu pracownikowi nowo zatrudnianemu do zapoznania się następujących dokumentów: <ul style="list-style-type: none"> – Standardy Ochrony Małoletnich, – Polityką Bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, – Regulamin pracy, – Statut szkoły 	Przed nawiązaniem stosunku pracy
	2. Gromadzenie w dokumentacji pracowniczej, oprócz innych dokumentów wymaganych prawem, oświadczenia z KRK, Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli, Zaświadczenia z Rejestru Przystępców na Tle Seksualnym; a w przypadku obywateli innych krajów: wymagane oświadczenia lub zaświadczenia.	
Pedagog szkolny/Pedagog specjalny/Psycholog	1. Koordynowanie przeprowadzania szkoleń w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli o zjawisku przemocy, skutkach, symptomach, rozpoznawaniu jej stosowania.	Wg harmonogramu szkoleń

	2. Wspieranie wychowawców klas w rozpoznawaniu krzywdzenia małoletniego.	Na bieżąco
	3. W czasie indywidualnych konsultacji, wyjaśnianie uczniom i rodzicom zasad ochrony małoletnich obowiązujących w szkole.	Na bieżąco
	4. Realizowanie programów wychowawczo-profilaktycznych związanych z przemocą.	Zgodnie z planem pracy
	5. Prowadzenie Rejestru zgłaszanych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.	Na bieżąco
Koordynator d.s. Strategii	1. Przekazuje informacje na zebraniach z rodzicami o funkcjonowaniu „Standardów Ochrony Małoletnich”, jego treści zasadach ochrony małoletnich w szkole.	W trakcie zebrań wychowawczych
	2. Kontroluje jakość dostępnych dokumentów w szkole i bibliotece.	Na bieżąco
	3. W przypadkach wątpliwości udziela wyjaśnień nauczycielom, rodzicom i uczniom.	Na bieżąco
	4. Nadzoruje prawidłowość sporządzania dokumentacji, w tym wypełnienia Karty A i B.	Na bieżąco
Wychowawca klas	1. Zapoznaje się i przestrzega postanowień „Strategii Ochrony Małoletnich”.	Luty 2024r.
	2. Szczegółowo zapoznaje wychowanków z treścią dokumentu.	Luty 2024r.
	3. W przypadkach podejrzenia krzywdzenia małoletniego podejmuje działania określone w poszczególnych procedurach postępowaniu.	Na bieżąco
	4. Zapoznaje z dokumentem wszystkich rodziców w najbardziej dostępnej dla nich formie.	Na I zebraniu rodziców, e-dziennik

2. ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU SZKOŁY/PLACÓWKI DO STOSOWANIA STANDARDÓW ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA TEJ CZYNNOŚCI

Dyrektor szkoły jest odpowiedzialny za przygotowanie personelu do stosowania powstałych „Standardów Ochrony małoletniego”. Przygotowanie to polega na

pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, jego objawów, identyfikacji ryzyka oraz podejmowania - zgodnie z prawem i procedurami działających w szkole - właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej wynikającej z zaniechania udzielenia pomocy krzywdzonemu uczniowi.

Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb pracowników w tym zakresie. Taką diagnozę potrzeb należy przeprowadzić w terminie **do 15 września** każdego roku szkolnego.

W szkole organizuje się wewnętrzne doskonalenie w zespołach nauczycielskich. Za ich organizację i przebieg odpowiada pedagog szkolny/pedagog specjalny. Każda forma doskonalenia powinna być potwierdzana zaświadczeniem o uczestnictwie.

Dokumentację doskonalenia w roku szkolnym gromadzi i przechowuje lider WDN. Imienne zaświadczenia umieszczane są w teczkach akt osobowych pracowników.

3. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O

ZDARZENIACH PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA

MAŁOLETNICH

Wicedyrektor szkoły **p. Grażyna Szczerbińska** – koordynator ds. wdrażania „Standardów Ochrony Małoletnich”

Gabinet wicedyrektora: **na I piętrze w pokój nr 108 (SEKRETARIAT)**

Z wicedyrektorem można kontaktować się: 146819955

Wykaz osób odpowiedzialnych za różne aspekty realizowania Standardów Ochrony Małoletnich

Lp.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Zakres wykonywania czynności
1.	Pedagog szkolny	Ewelina Żyłka	Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń – związanych z krzywdzeniem małoletnich i podejrzeniem doznawania krzywdzenia oraz odpowiedzialna za udzielanie wsparcia małoletniemu
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 1			
2.	Pedagog szkolny	Monika Pieniążek	
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 1 i 2			
3	Psycholog szkolny		
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 1, 2 i 3			
4	Pedagog specjalny	Bogusława Sulisz	
5.	Dyrektor	Renata Zięba	Osoba odpowiedzialna za: • składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, • zawiadamianie sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację małoletniego
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 5			
6.	Wicedyrektor	Grażyna Szczerbińska	
7.	Każdy, kto pozyska informację od ucznia	wszyscy pracownicy	Osoba odpowiedzialna za wszczynanie procedury Niebieskiej Karty
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 7			
8.	Każdy, kto pozyska informacje od ucznia	wszyscy pracownicy	
9.	Pedagog specjalny	Bogusława Sulisz	Osoba, która przygotowuje osoby pracujące i współpracujące, jak stosować standardy
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 9			
8.	Pedagog szkolny	Monika Pieniążek	

Gabinet pedagoga znajduje się na **I piętrze w sali nr. 110**

Godziny pracy pedagoga wykazane są na stronie www.zsnr4.edu.pl

Z pedagogiem można kontaktować się: 146819955

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego proszę zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły.

1. DOKUMENTOWANIE ZDARZEŃ PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH I ARCHIWIZOWANIE WYTWORZONEJ DOKUMENTACJI

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczke zakłada i prowadzi pedagog szkolny. Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w gabinecie pedagoga i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

W teczce umieszcza się:

1. Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia (załącznik 1 i załącznik 2).
2. Protokół rozmowy ze zgłaszającym (o ile jest to możliwe).
3. Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy (załącznik 3 lub 4).
4. Protokoły oraz notatki z rozmów z małoletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem.
5. Protokół z posiedzenia Zespołu Interwencyjnego, powołanego przez dyrektora.
6. Kopię „Niebieskiej Karty – A”, w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskie Karty” (załącznik 5).
7. Kopię „Niebieskiej Karty – B”, w przypadku, gdy została wszczęta procedura „Niebieskie Karty” (załącznik 6).
8. Protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana.
9. Korespondencję pomiędzy np. policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym czy Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
10. Plan wspierania ucznia krzywdzonego.
11. Karty monitorowania zachowań krzywdzonego, w tym opinie wychowawcy i nauczycieli przedmiotowych.
12. Ocena efektywności wsparcia.
13. Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy.

2. ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEMU PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole. Zadanie powołania tego zespołu należy do dyrektora

szkoły. W jego skład mogą wchodzić: wychowawca, pedagog specjalny/pedagog szkolny, psycholog, i np. 2 nauczycieli uczących małego.

Struktura dokumentu „Plan wsparcia małego po ujawnieniu krzywdzenia”:

- ✓ Podstawa prawna. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 - § 2 ust. 2),
- ✓ imię i nazwisko ucznia,
- ✓ imiona i nazwiska członków zespołu,
- ✓ powód, z jakiego został opracowany plan wsparcia,
- ✓ diagnoza sytuacji małego po ujawnieniu krzywdzenia,
- ✓ cel wsparcia małego,
- ✓ identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia dziecka - ofiary krzywdzenia,
- ✓ zakres współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia dziecka,
- ✓ zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego dziecku,
- ✓ formy i metody wsparcia dziecka,
- ✓ ocena efektywności wsparcia udzielonego dziecku.

1. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji małego po ujawnieniu krzywdzenia:

- a) charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj i okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa małego – w obszarze zdrowia, życia, rozwoju dziecka),
- b) analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów z uczniem, wyniki obserwacji małego (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, nauczycieli, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę małego, specjalistów – psychologów, pedagoga, terapeutę;
- c) określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia małego – ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.

2. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia, np.:

- a) udzielanie systematycznej/okresowej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej,
- b) zapewnienie specjalistycznego wsparcia małemu/jego rodzinie,
- c) wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną małemu /jego rodzinie,
- d) wspieranie rodziców/opiekunów prawnych dziecka w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- e) pomoc uczniowi w rozwiązywaniu konfliktów intrapsychicznych,
- f) złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia złagodzenie stresu, lęku małego,

- g) zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego),
- h) wzmacnianie poczucia własnej wartości dziecka,
- i) kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, dyskredytowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym, np. szkolnym.

3. Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły/placówki oraz źródeł zewnętrznych wsparcia dziecka - ofiary krzywdzenia, np.:

- a) zasoby wewnętrzne szkoły: dyrektor, zespół wychowawczy, zespół interwencyjny, specjaliści zatrudnieni w szkole (psycholog, pedagog specjalny); pielęgniarka szkolna; rodzice/opiekunowie prawni dziecka,
- b) źródła zewnętrzne wsparcia dziecka krzywdzonego, np. sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, MOPS/GOPS; organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

4. Ustalenie zakresu współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia ucznia.

Pracownicy szkoły działają na rzecz wsparcia ucznia zgodnie z zakresem swoich obowiązków i uprawnień, współpracując.

5. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego uczniowi - według potrzeb zaistniałej sytuacji.

6. Ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:

- a) zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych dziecka – ofiary krzywdzenia,
- b) wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez ucznia skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia ucznia w okresie ich monitorowania.

7. Ustalenie form i metod wsparcia ucznia:

- a) Przykładowe formy pracy:
 - ✓ indywidualna – konsultacje indywidualne; praca indywidualna z uczniem, w zależności od rodzaju krzywdy – pomoc prawna, medyczna, socjalna – zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami; indywidualne zajęcia terapeutyczne,
 - ✓ zespołowa: warsztaty rozwojowe, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe.
- b) Przykładowe metody wsparcia krzywdzonego ucznia:

- ✓ bezpośrednia rozmowa z dzieckiem prowadzona przez wychowawcę/pedagoga/psychologa/innego nauczyciela/pracownika szkoły,
- ✓ zajęcia socjoterapeutyczne w specjalistycznej placówce,
- ✓ zajęcia psychologiczno-pedagogiczne,
- ✓ warsztaty rozwojowe,
- ✓ bezpośrednia pomoc prawna, socjalna dziecku i jego rodzinie,
- ✓ pomoc medyczna dziecku,
- ✓ analiza dokumentacji związanej z sytuacją dziecka,
- ✓ obserwacja dziecka.

8. Ocena efektywności udzielanego wsparcia:

- a) Ocena dokonywana jest 2 razy w roku szkolnym.
- b) Na ocenę składają się:
 - ✓ wyniki obserwacji prowadzonej przez nauczycieli i specjalistów, rodziców/opiekunów prawnych ucznia (sojuszników ucznia) w czasie lekcji, oferowanych formach wsparcia,
 - ✓ wyniki rozmów z uczniem,
 - ✓ efekty wsparcia udzielanego uczniowi przez podmioty zewnętrzne,
 - ✓ analiza dostępnej dokumentacji.

3. UDOSTĘPNIANIE „STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH”

W szkole opracowane zostały dwie wersje dokumentu „Standardów Ochrony Małoletnich”:

- ✓ wersja „pełna”, inaczej kompletna,
- ✓ wersja „skrócona” – przeznaczona dla małoletnich.

Wersja „pełna” jest dostępna na stronie www.zsnr4.edu.pl, w gabinecie pedagoga szkolnego, w bibliotece szkolnej i na tablicy ogłoszeń. Wgląd w wersję „pełną” mają: wszyscy pracownicy szkoły, rodzice oraz zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.

Wersja „skrócona” jest dostępna stronie www.zsnr4.edu.pl, umieszczona jest również na tablicy ogłoszeń na parterze szkoły, w gabinecie pedagoga szkolnego i w bibliotece szkolnej.

4. ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI STANDARDÓW

1. Dyrektor szkoły dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów Ochrony Małoletnich” na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.
2. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu do obrotu prawnego w szkole.

3. W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w szkole prowadzone są ewaluacje typu:

- ✓ in-term (w trakcie posługiwania się i stosowania opracowania),
- ✓ ex- post (po upływie dwóch lat od daty wdrożenia).

Ewaluację przeprowadza powołany przez dyrektora zespół ewaluacyjny z użyciem technik:

- ✓ analizy dokumentu,
- ✓ wywiadów z rodzicami i nauczycielami,
- ✓ sondażu, z użyciem ankiety anonimowej,
- ✓ dyskusji grupowej w zespołach nauczycielskich.

Raport z ewaluacji wraz z wnioskami i rekomendacjami zespołu ewaluacyjnego przedstawiany jest Radzie Pedagogicznej oraz Radzie Rodziców.

ZAŁĄCZNIKI

1. Notatka służbowa – załącznik 1.
2. Wzór Karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego – załącznik 2.
3. Wzór oświadczenia o poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletnich – załącznik 3.
4. Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy wobec małoletnich – załącznik 4.
5. Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania małoletniego – załącznik 5.
6. Wzór formularz „Niebieskiej Karty – „A” – załącznik 6.
7. Wzór formularza „Niebieskiej Karty – B” załącznik 7.

.....
(pieczęć szkoły)

.....
Miejscowość, data

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel, pracownik - funkcja

.....
Data zdarzenia:

.....
Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....
Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....
Wnioski, ustalenia:

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela, pracownika:

.....
(data i podpis)

WZÓR KARTY ZGŁOSZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETniego

KARTA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA DZIECKA

Dotyczy dziecka:		
Osoba zgłaszająca	Imię i nazwisko:	
	Dane do kontaktu:	
	Stopień pokrewieństwa:	
	Źródło wiedzy lub informacji o przemoc	
Data zgłoszenia		
Forma zgłoszenia	Pisemna, bezpośrednio, listownie, drogą listowną [niepotrzebne skreślić]	
Fakty wskazujące na stosowaną przemoc podane przez osobę zgłaszającą		
Inne informacje o dziecku, rodzinie		
Wskazanie potencjalnej osoby stosującej przemoc		
Podpis osoby zgłaszającej:	Podpis osoby przyjmującej zgłoszenie:	

Data:

**OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJI POWZIĘTYCH W
PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO ORAZ
PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH**

Oświadczenie o poufności

1. Oświadczam, że:

zapoznano mnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, a w szczególności z treścią ogólnego Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r. oraz Ustawy o Ochronie Danych Osobowych. Zapoznano mnie ze „Standardami Ochrony Małoletnich”, wdrożonych w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy. Zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam/em przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Znałam mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieupoważnionym.

2. Zobowiązuję się do:

- a) przetwarzania danych osobowych wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w powierzonych mi przez Administratora obowiązkach,
- b) nieujawniania danych zawartych w zbiorach danych, do których uzyskałam (am) dostęp za upoważnieniem Administratora danych,
- c) nieujawniania sposobów zabezpieczeń danych osobowych przetwarzanych w szkole,
- d) wykonywania operacji przetwarzania danych, zgodnie z Regulaminem Ochrony Danych Osobowych,
- e) zabezpieczenia tych danych przed dostępem osób nieupoważnionych,
- f) ochrony danych osobowych przed przypadkowym lub niezgodnym z prawem zniszczeniem, utratą, modyfikacją danych osobowych, nieuprawnionym ujawnieniem danych osobowych, nieuprawnionym dostępem do danych osobowych oraz przetwarzaniem,
- g) zgłaszania incydentów naruszenia zasad ochrony danych osobowych Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych lub bezpośrednio przełożonemu.

Przyjmuję do wiadomości, iż postępowanie sprzeczne z powyższymi zobowiązaniami może być uznane przez Administratora za naruszenie przepisów Ustawy o Ochronie Danych osobowych oraz Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r.

.....
.....
(miejscowość, data)

(czytelny podpis pracownika)

ARKUSZ DIAGNOSTYCZNY OCENY RYZYKA STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

WOBEC MAŁOLETNIEGO

LISTA A

INFORMACJA OD MAŁOLETNIEGO LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp. -----
- A.2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp. -----
- A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie. -----
- A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp. -----
- A.5. Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.). -----
- A.6. Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny). -----
- A.7. Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie. -----
- A.8. Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu). -----

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp. -----

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA UCZNIĄ:

- A.10. Uczeń ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zdrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp. -----
- A.11. Uczeń ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a uczeń nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny. -----

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA UCZNIĄ:

- B.1. Uczeń odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy. -----

- B.2.** Uczeń reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.-----
- B.3.** Uczeń zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp. -----
- B.4.** Uczeń boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu. -----
- B.5.** Uczeń często opuszcza zajęcia (dotyczy uczniów objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecny bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki. -----

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

- B.6.** Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka. -----
- B.7.** Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku. -----
- B.8.** Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej.-----
- B.9.** Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp. -----
- B.10.** Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej. -----

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z UCZNIEM I RODZICAMI:

- C.1.** Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.-----
- C.2.** Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec ucznia lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie ucznia. -----
- C.3.** Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp. -----
- C.4.** Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z uczniem. -----
- C.5.** Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa. -----
- C.6.** Uczeń o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność. -----
- C.7.** Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem ucznia. -----
- C.8.** Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka. -----
- C.9.** Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców. -----

Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	tak	nie
1.	Nieadekwatne ubranie do pory roku lub pogody		
2.	Niedowaga, niedożywienie, zmęczenie, podkrążone oczy		
3.	Brudna odzież		
4.	Brudne ciało		
5.	Nieprzyjemny zapach (insekty)		
6.	Brak podręczników i przyborów szkolnych		
7.	Kradzieże jedzenia lub innych przedmiotów		
8.	Przebywanie poza domem w późnych godzinach		
9.	Bardzo częste przebywanie poza domem niezależnie od pory roku		
10.	Ma dorosłych „kolegów”		
11.	Nie ma kolegów wśród rówieśników		
12.	Z trudem nawiązuje relacje		
13.	Izoluje się od rówieśników		
14.	Bije się po głowie/twarzy lub wrywa sobie włosy		
15.	Często ma ślady zadrapań/siniaków		
16.	Często odnosi obrażenia (skręcenia, złamania, skaleczenia)		
17.	Bije innych		
18.	Zawiera przyjaźnie, potem reaguje wrogością		
19.	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem		
20.	Moczy się		
21.	Boi się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach		
22.	Boi się ciemności		
23.	Unika zajęć wychowania fizycznego		
24.	Nie bierze udziału w wycieczkach		
25.	Podejmuje zachowania autodestrukcyjne wobec siebie, zwierząt		
26.	Miewa nagłe zmiany nastroju – od euforii do agresji		
27.	Prezentuje natrętne, narzucające się zachowania		
28.	Nie odwzajemnia emocji		
29.	Odrzuca próby nawiązania bliskości		
30.	Ma wybuchy wściekłości		
31.	Nadmiernie skraca dystans fizyczny		
32.	Demonstruje zachowania seksualne		
33.	Nie docenia własnych osiągnięć		
34.	Ma koszmary nocne		
35.	Ma problemy szkolne		
36.	Inne		
37.	Inne.....		

Uwaga! Informacje zachowania należy analizować biorąc pod uwagę całość informacji o rodzinie. Pojedynczych zachowań z listy nie można traktować jako jednoznacznie wskazujących na zaniedbanie

.....
(miejscowość, data)

.....
nazwa i adres podmiotu, w którym jest zatrudniona osoba wypełniająca formularz „Niebieska Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeśli jest inny niż adres zamieszkania):			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM
 PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
Adres miejsca zamieszkania:		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna ³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc seksualna ³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc ekonomiczna ³⁾ <i>nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek,</i>						
<i>niezaspokojenie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ³⁾ <i>wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)</i>						
Inne ³⁾ <i>zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)</i>						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”? (kiedy?..... gdzie?.....)

tak nie nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak nie nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

tak nie nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

ustalono - wypełnij tabelę nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)</i>			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)		

Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			
Zawiadomienie komórki organizacyjnej policji, właściwej w spawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”			
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni			
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej			
Inne (wymień jakie?)			

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			

Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....

imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej
formularz „Niebieska Karta – A”

.....

(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹⁾ wpisać właściwe

²⁾ numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³⁾ podkreślić rodzaje zachowań

WZÓR

„NIEBIESKA KARTA – B”

INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Co to jest procedura „Niebieskie Karty”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

Co to jest przemoc domowa?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Kto może być osobą doznającą przemocy domowej?

- a) mąż, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej mąż oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni.

Najczęstsze formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia** – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej** – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.
- **Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem** – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- **Sądy opiekuńcze** – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- **Placówki ochrony zdrowia** – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- **Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej** – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Wykaz placówek funkcjonujących na Twoim terenie, udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Uwaga: (dane wprowadza Zespół interwencyjny lub osoba, która wszczyna procedurę):

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail

Możesz zadzwonić do:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ w języku rosyjskim. **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰) oraz **tel. 800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18⁰⁰–22⁰⁰). **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

Wykaz osób odpowiedzialnych za różne aspekty realizowania Standardów Ochrony Małoletnich

Lp.	Stanowisko	Imię i nazwisko	Zakres wykonywania czynności
1.	Pedagog szkolny	Ewelina Żyłka	Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń – związanych z krzywdzeniem małoletnich i podejrzeniem doznawania krzywdzenia oraz odpowiedzialna za udzielanie wsparcia małoletniemu
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 1			
2.	Pedagog szkolny	Monika Pieniążek	
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 1 i 2			
3	Psycholog szkolny		
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 1 2 i 3			
4	Pedagog specjalny	Bogusława Sulisz	
5.	Dyrektor	Renata Zięba	Osoba odpowiedzialna za: • składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, • zawiadamianie sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację małoletniego
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 5			
6.	Wicedyrektor	Grażyna Szczerbińska	
7.	Każdy, kto pozyska informację od ucznia	wszyscy pracownicy	Osoba odpowiedzialna za wszczynanie procedury Niebieskiej Karty
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 7			
8.	Każdy, kto pozyska informacje od ucznia	wszyscy pracownicy	
9.	Pedagog specjalny	Bogusława Sulisz	Osoba, która przygotowuje osoby pracujące i współpracujące, jak stosować standardy
W sytuacji nieobecności osoby wskazanej w pkt 9			
8.	Pedagog szkolny	Monika Pieniążek	

Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego

Miejscowość, data

Sąd Rejonowy w Dębicy Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: (imię, nazwisko)

Rodzice osoby małoletniej:

(imię, nazwisko, adres)

Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego

Wnoszę o: Wgląd w sytuację osoby małoletniej i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

.....
.....
.....
.....
.....

.....
podpis osoby reprezentującej instytucję

....., dnia

.....
(pieczęć szkoły)

Sąd Rejonowy w Dębicy
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Niniejszym zawiadamiam o zachowaniu ucznia tutejszej szkoły – (imię i nazwisko), urodzonego dnia, w celu rozważenia, czy niniejsze postępowanie stanowi przejaw demoralizacji lub czyn karalny oraz czy zachodzi potrzeba podjęcia wobec ucznia kroków prawnych przez Sąd. W dniu uczeń (podać opis zachowania ucznia). Świadcami tego zachowania były następujące osoby: Szkoła nie nałożyła na ucznia kary przewidzianej w statucie szkoły/nałożyła na ucznia następującą karę przewidzianą w statucie szkoły*: (należy wskazać rodzaj). Ponadto wobec ucznia: zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci: (pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły – należałoby je wymienić)/nie zastosowano środka oddziaływania wychowawczego, ponieważ: (np. rodzice ucznia nie wyrazili zgody na zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego przez dyrektora szkoły; nieletni uczeń nie wyraził zgody na zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego przez dyrektora szkoły; dyrektor uznał, że zastosowanie przez niego środka oddziaływania wychowawczego nie będzie wystarczające; w opinii dyrektora szkoły uczeń mógł dopuścić się czynu zabronionego, wyczerpującego znamiona przestępstwa ściąganego z urzędu/przestępstwa skarbowego)**

. Zastosowane środki nie przyniosły oczekiwanych efektów wychowawczych, ponieważ uczeń (należy przedstawić postawę/zachowanie ucznia po zastosowaniu kary statutowej lub środka oddziaływania wychowawczego)**.

Postawa rodziców wobec ww. zachowania jest następująca:

.....
(podpis dyrektora)

Załączniki:

(dokumenty potwierdzające zachowanie ucznia i podjęte środki)

*Niepotrzebne skreślić.

** Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z 9.06.2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r., poz. 1700), w przypadku, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, dyrektor tej szkoły może (natomiast nie ma takiego obowiązku), za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły. Środka oddziaływania wychowawczego nie stosuje w przypadku, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego. Podanie uzasadnienia niezastosowania środków oddziaływania wychowawczego nie jest obowiązkowe, natomiast może pozwolić sądowi ocenić sytuację ucznia, w tym kontekście stosowania środków przez ten sąd.

*** Należy pominąć, gdy wobec ucznia nie zastosowano kary statutowej ani środka oddziaływania wychowawczego.

Załącznik nr 3c
Zarządzenia Dyrektora Nr 40/2023/24
z 15.02.2024

....., dn.

.....
(imię i nazwisko pracownika)

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA

1. W związku z art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym w brzmieniu od 15 lutego 2024 r. (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 1304 ze zm.) oświadczam, że zapoznałam/-em się ze Standardami Ochrony Małoletnich, wprowadzonymi w Zespole Szkół Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Dębicy, w którym jestem pracownikiem.
2. Zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis pracownika)